

נקודה מתוך הפרשה - יתרו

בפרשתן (שמות יט, ח) נאמר "וַיַּעַן כָּל הָעָם קוֹל אֶחָד וַיֹּאמְרוּ כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה וְגו'". ואז לאחר מכן בפרשת משפטים (כד, ז) אומרים העם "כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע". לכאורה לאחר שמשה תיווך את הדברים לישראל ישנה כבר אפשרות גם לנשמע מלבד לנעשה. יואיל הרב להאיר את עינינו בפירושים של דברים.

ביאור מורינו הרב שליט"א

מהיכן קרא באזניהו, ר' יוסי ברבי אסי אומר, מתחילת בראשית ועד כאן. רבי אומר מצוות שנצטוו אדה"ר, ומצוות שנצטוו בני נח, ומצוות שנצטוו במצרים ומרה ושאר כל המצוות כולן. (יש להבין האם את כל המצוות או כל מצוות שנצטוו עד אז).

ר' ישמעאל אומר בתחילת העניין מה הוא אומר "ושבתה הארץ שבת לה" שש שנים תזרע שדך וגו', שמיטין ויובלות בר"כ ותקללות, בסוף העניין מה הוא אומר, "אלה החוקים והמשפטים והתורות וגו'", אמרו מקבלין אנו עלינו, כיוון שראה שקבלו יוכל מחר בואו וקבלו עליכם כל המצוות כולן. ר' יוסי ברבי יהודה אומר, בו ביום נעשו כל המעשים.

ואמרו (שבת פח ע"א) עמא פזיזא, דקדמי" תו פומייכו לאודנכא, ופרש"י וז"ל, קודם ששמעתם אותה האין היא קשה, ואם תר"כ כלו לעמוד בה, קבלתם עליכם לקיימה, עכ"ל. והרי שקבלו לא רק מה שדיבר כבר ה' אלא **כאשר ידבר**. והראשונים על אתר ביארו "נעשה" מה ששמענו, "וני שמע" ונעשה את מה שנשמע. ובתחילה שאמרו "נעשה", קבלו מה שכבר שמעו, וע"ז אמר להם משה וכי אפשר לעשה בלא שמיעה, והיינו שנצרך לקבל אף מה שעתידין לשמוע, ולכך חזרו ואמרו נעשה ונשמע, נעשה אף עד לא רק מה ששמענו, אלא אף מה שנשמע. וקבלה זו שורשה מכוחו של משה. והרבה הרחי"ב בו רבותינו מהו "נעשה" ומהו "נשמע", אכמ"ל.

כתיב (שמות יט, ח) "ויענו כל העם יחדיו ויאמרו כל אשר דיבר ה' נעשה". וכתיב (שם כד, ג) "ויען כל העם קול אחד ויאמרו כל הדברים אשר דיבר ה' נעשה". וכתיב (שם שם, ז) "ויאמרו כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע".

ואמרו (מכילתא דרשב"י יט, ח) "ויאמרו כל אשר דיבר ה' נעשה" – מקבלין אנו עלינו. ונודע אמרו (שם כד, ז) "כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע" – לפי שהקדימו בתחילה עשיה, אמר להן משה, וכי אפשר לעשיה בלא שמיעה, שמיעה מביאה לידי עשיה, חזרו ואמרו נעשה ונשמע, נעשה מה שנשמע, מלמד שקיבלו עליהם עשיה ושמיעה קודם מ"ת.

ובאמת פסוק ראשון הנאמר ביתרו, אינו על עצם קיום המצוות במפורש מה הם, כמ"ש אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי וגו'. משא"כ הפסוק הנאמר במשפטים (כד, ג) הוא אחרי שפ"ר רט להם, כמ"ש "ויבא משה ויספר לעם את כל דברי ה' ואת כל המשפטים", ואזי כתיב; "ויען כל העם קול אחד ויאמר כל הדברים אשר דיבר ה' נעשה". ולעיל נאמר כל אשר דיבר ה', וכאן כתיב כל הדברים אשר דיבר ה', כי כאן פירט להם, כמ"ש במכילתא דרשב"י (שם), מקיש ד"י נין לדברות, מה דברות מסיני, כן הדינין מסיני.

ואמנם על החלק שאמרו נעשה ונשמע, כתיב "ויקח ספר הברית ויקרא ויאמרו כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע", ואמרו חז"ל (מכילתא, יתרו פג) אבל לא שמענו

תוכן הגיליון

עמוד א'

עמוד ב'

עמוד יב'

עמוד טז'

עמוד יז'

עמוד יח'

עמוד יט'

עמוד כ'

נקודה מתוך הפרשה

שו"ת לפי סדר הפרשיות

ליקוטים - פרשת יתרו

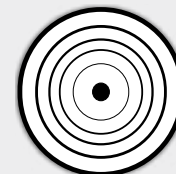
דעת תבונות

דע את תורתך פרק י"ג

שולחן ערוך עם ביאור בלבבי משכן אבנה

קונטרס עתיק

עץ חיים עם ביאור בלבבי משכן אבנה

צורת אדם בנושא שיניים

יום שני י' אדר תשפ"ה
רח' הרב בלוי 33 ירושלים
20:30

קו ישיר לשמיעת
שיעורי מורנו הרב שליט"א
בקול הלשון'
ישראל 073.295.1245
USA 605.313.6660

© כל הזכויות שמורות
מערכת 'בלבבי משכן אבנה'
טלפון 052.763.8588
פקס 03.548.0529
bilvavi231@gmail.com

לקבלת העלון
בדוא"ל
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון
בפקס 03.548.0529

כל החומר
זולת מדור הליקוטים והשו"ת
שמופיע בגיליונות
מידי שבוע
יוצא לאור לראשונה

רכישת ספרי הרב
ספרי אברמוביץ'
משלוח ברחבי העולם
03.578.2270
USA 718.871.8652

שאלות ותשובות

יתרו

וַיֵּרָא חֵתָן מֹשֶׁה אֶת כָּל אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה לְעַם וַיֹּאמֶר מָה הַדְּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה
לְעַם מִדְּוַע אַתָּה יוֹשֵׁב לְבִדְדָךְ וְכָל הָעָם נֹצֵב עֲלֶיךָ מִן בְּקָר עַד עָרֵב (יח, יד)

עצת יתרו למשה רבינו

שאלה:

מדוע משה רבינו הקשיב לעצתו של יתרו, אם לפי האמת הוא יכל לשפוט את כל העם ובכך היה נשאר הקשר המוחלט עם משה רבינו וישראל, ודבר ה' היה מגיע באופן השלם?

תשובה:

עיין חת"ס בתורת משה (שמות, יח, כג), שיש בזה תקנה שלא יהיו רבים כ"כ במקום המשפט, וכן שאיכא למיחש לאנצווי, עיי"ש. ועיין עוד אמרי שמאי (שמות, יח, יג). ועיין בית יצחק

(במדבר, יא, יא) שהנהגה הרוחנית נעשתה כעצת יתרו, אולם ההנהגה המדינית נשארה רק ע"י משה, והרי שנשאר קשר ישר עמהם.

וטעמים נוספים דתיקון בעצת יתרו מצינו בדברי רבותינו. עיין אברבנאל (שמות, יח, יג-כז). ועיין עוד בדבריו (במדבר, לג, ג). ועיין עוד בטור חו"מ (סימן א) שהשי"ת הסכים עם עצת יתרו. ועיין עוד רמ"ז (אות קסו). ואוצר עדן הגנוז (ח"א, סימן ט). ומעשי ה' (חלק מעשי תורה, פרק ה). ועקידת יצחק (שער מג). ודרשות מהרי"ט (יתרו, דרוש שני), עיי"ש שעי"ז משהי הי פנוי ללמד המצוות וכו'. ושפת אמת (ליקוטים, יתרו). ושו"ת חתם סופר (ח"ז, תשובה כב), ועוד.

אמונה

אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ (כ, ב)

מהות כח האמונה

ט. הכח שמדבק את האדם בבורא, כלי אין סופי שעל ידו נדבקים בא"ס.

תשובה:

כח לתפוס מציאות - הויה. זו ההגדרה השורשית. כל גדרי האמונה שכתבת שורשם חיבור להויה, ומכאן נולדים כל ההגדרות הנוספות.

לאיזה חלק בדבר האדם מתחבר ע"י האמונה

שאלה:

כאשר האדם מאמין בדבר, כגון שהוא מאמין שיש בחדר מלאך, מה הוא תופס בו? הרי את המלאך אני לא משיג, רק הוא מאמין שיש כאן מלאך, אזי איזה חלק שבו האדם תופס?

תשובה:

חיבור להויה שלו.

המהות השורשית של כח האמונה - כח שעל ידו תופסים את ההויה

שאלה:

מהי מהות כח האמונה שבנפש בהגדרתו השורשית?

אביא כאן כמה הגדרות שהרב ביאר בספריו:

א. כח שמתחבר לדבר שלמעלה מהשגתי, ובעומק, כח חיבור לדבר שהוא מעבר לגבולותיי, ולכך הוא הכח שעל ידו מתחברים לאין סוף.

ב. כח לתפוס מציאות - הויה.

ג. כח של אימות [אמן - אמת שכך הדבר]

ד. כח של נתינת "אמון" בזולתו.

ה. כח של גידול ["אומן את הדסה"].

ו. כח יציב שאפשר לסמוך עליו ["ותקעתיו יתד נאמן"].

ז. כח להוציא דבר מהכח לפועל.

ח. כח לסילוק ספק - כנגד עמלק.

שאלות ותשובות

בהנ"ל

המשך שאלה:

שתכלית החיים היא הדבקות בבורא ית', ובחלק ב' הבנתי שתכלית החיים היא אמונה, האם זה אותו הדבר?

תשובה:

האמונה הוא הכח המדבק את האדם בבורא. ככל שאמונתו בהירה יותר, כן קרבתו ודבקותו להשי"ת גדולה יותר.

ההבדל בין כח האמונה לכח ההויה

שאלה:

לפי מה שנתבאר בדברי הרב, שההגדרה השורשית של כח האמונה, זהו כח שעל ידו תופסים את ההויה, אם כן, מהו ההבדל בין תפיסת ההויה מתוך ההויה עצמה, לבין תפיסת ההויה ע"י כח האמונה?

הרב כתב בתשובה לשאלה דומה: "הויה - עצם ההיות. ויש בה גם הכרה עצמית של עצמה. לעומת אמונה שאינה הויה אלא הכרה, הכרה בדבר שקיים".

מה ההבדל בין "הכרה עצמית של עצמה", לבין "הכרה בדבר שקיים"? האם הגדרת הדבר, שהכרה מכח אמונה זה "חיבור" להויה, ש"אני" מתחבר להויה, כלומר "אני" מכיר שהדבר "קיים" [זולתי], "שנים", והכרה מכח ה"הויה" זה "שאני וההויה הם אחד", הכרה עצמית של הויתי או של הוית הבורא בתוך עצמי, ולכן זו "הכרה עצמית של עצמה"?

תשובה:

כן. ובדקות, זה לא שאני וההויה הם אחד, אלא כל הגדרת "אני" אמיתי זה הגדרת ההויה.

הכרת עצמי היא הכרת ההויה. והכרת הוית הבורא מתוך הכרת עצמי, זה בחינת קוב"ה וישראל חד.

כמו כן, כאשר פלוני אמר לי שמחר יגיע למקום אלמוני, אני מאמין לו, מה אני תופס כאן? הכח שאיתו אני תופס זה כח האמונה, אבל מה אני תופס כאן?

תשובה:

אם אתה מאמין לו שבוודאי כך יהא, הרי הוא כאילו כבר עכשיו בא, ואתה תופס את עצם ביאתו. וזהו סוד הביטחון, שמאמין שיבוא לו השפע, וכאילו כבר עכשיו כבר בא.

כח של אמונה אף בגבול

שאלה:

מה כח האמונה תופס בבחינת הגבול, כגון באדם שרואה למולו ארון? לכאורה כאן הוא לא נצרך לאמונה, שהרי הוא רואה אותו.

תשובה:

אדם רואה ארון, ומשיג ע"י ראייתו ומישושו שיש כאן ארון, מכח חושים המתפשטים בשכל, ויש לו גבול בהשגתו מהו ארון. אולם את אותו ארון עצמו שהוא רואה מכח עיניו וממשש מכח חוש המישוש, הוא מאמין שיש כאן ארון, ועל ידי זה הוא דבק במהות העצמית של הארון, שלמעלה מגבולות השגתו מהו ארון.

בעומק, צריך להתחבר לכל דבר (אף) מכח אמונה, וזהו שורש הכרת כל מציאות.

אמונה - הכח המדבק בבורא

שאלה:

בספר בלבבי משכן אבנה חלק א', הבנתי מתוך דברי הרב

אמונה במציאות ה'

שם הויה זהו שם שמגלה את קיומו ית', וע"ש כן נקרא הויה, מלשון שהוא גילוי של אמיתת ההויה. ובנוסף לכך מגלה שהוא מהוה את הכל, ונגלה בעבר הוה עתיד, היה הוה יהיה. שאר השמות הם שמות המגלים את הכוחות, אלקים - תקיף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם, וכן שאר שמותיו ית"ש. והם כוחות שמהם נאצלו ונבראו הנבראים, והם הכוחות שמנהיג על ידם הוא ית"ש את עולמו.

גילוי קיומו ית"ש אלינו - ע"י כח האמונה

שאלה:

מהי כוונת דברי הרמח"ל ששמותיו של הקב"ה הם לא שמות שלו, אלא שמות שמגלים את מידותיו ואת הנהגתו? ולפי זה, מה הם המהות של שמותיו?

תשובה:

בהיות אמיתתו אין שום השגה במהות, אולם אמונתנו אמונת אומן בקיומה, וכן מעצם הויתנו הננו מכירים את הויתו. למטה מכך, הקב"ה נתגלה לנו בגילוי כוחות המוכרים לנו, רצון, חכמה, בינה, חסד, דין, ועוד.

שאלות ותשובות

אמונה שה' ברא את העולם

אמונה שה' אני" יש נברא

שאלה:

כאשר אדם עסוק לבנות את עצמו, ומרגיש את "עצמו" ממש חזק, כי חש בעיקר את עצמו ולא דבר נוסף מלבד כך, מה נצרך לו לעשות כעת ביחס להכרתו את בוראו [עוד קודם לכך שהוא מתקדם לשלבים הבאים]?

תשובה:

אמונת אומן שהאני "יש" נברא, ואינו עצמי. בחינת יש מאין.

צורת ההתבוננות בחפצים שנבראו ע"י הקב"ה

שאלה:

בעבודה שהרב מבאר בספר בלבבי משכן אבנה חלק א', להכיר שהקב"ה ברא את הבריאה, ע"י התבוננות שכל חפץ ה' בראו. מהי צורת ההתבוננות הנכונה, הרי לכאורה החפץ עצמו נוצר ע"י בני אדם, ורק את ה"חומר" הקב"ה יצר.

תשובה:

החומר "נברא" ע"י הקב"ה, "הצורה" נעשית ע"י בשר ודם "מברואיו" של הקב"ה.

אמונה בהנהגת ובהשגחת ה'

תשובה:

כן, כגון תורת המנחה (צו, דרש לז). ועיין עמק המלך (שער יז, פרק טז). ולימודי אצילות (סוד הצמצום, ח"ב). ושומר אמונים הקדמון (ויכוח שני).

הכל מונע בבריאה ע"י אור א"ס זולת הבחירה

שאלה:

האם האמונה שהבורא ית' פועל בנפעל זה כפשוטו, שהבורא מזיז את הכל?

תשובה:

זולת הבחירה, הכל מונע ע"י אור א"ס ללא יוצא מן הכלל, אלא שבמדרגות התחתונות זה בנעלמות, ובעליונות בגילוי!

הכל מושג בהשגחה פרטית

שאלה:

הרב נוקט בפשטות בשיעורים ובספרים שהשגחה פרטית היא על כל דבר הכי קטן ושולי בבריאה, האם זהו דבר מוסכם?

תשובה:

נחלקו בכך רבותינו. אולם זו הכרעת חכמי האמת, ובפרט כך השריש הבעש"ט הק'.

בהנ"ל

שאלה:

האם יש עוד שסוברים כהבעש"ט שהכל מושג כשהשגחה פרטית, מהדורות שלפניו? ואם כן, האם הרב יכול בבקשה להביא מראי מקומות לכך?

אמונה שהכל לטובה

חלק ה'.

אדם שיתמיד בכך עם כנות פנימית ואמונה, לאט לאט בס"ד יחוש יותר ויותר את הקב"ה. בנוסף לכך, ככל שהאדם רגוע יותר ושקט יותר נפשית, יותר קרוב שדיבור עם הקב"ה יפתח את לבבו.

נצרך אמונה שהקב"ה נותן לאדם את מה שהוא צריך, ומתי שהוא צריך, ובאופן שהוא צריך.

כל החסרונות שחסר לאדם, תכליתם אחת, כלים שעל ידם האדם יתקשר יותר ויותר לקב"ה. יש והאדם נקשר לקב"ה ע"י מה שיש לו, ויש והאדם נקשר יותר ע"י שחסר לו. אין בכוחנו

אמונה באופן שתפילותיו של האדם לא מתקבלות

שאלה:

כיצד בוונים קשר עם הקב"ה כאשר מרגישים שהתפילות אפילו על רוחניות אינם מתקבלות?

תשובה:

יצירת קשר עם הקב"ה הוא יסוד ומהות כל החיים.

הצורה הנכונה מלבד קיום מצוות, תלמוד תורה, תיקון מידות ועוד, הוא להרגיל את הנפש לדבר עם הקב"ה לאורך כל היממה מידי פעם. צורה זו נתבארה בחלק הראשון של בלבבי

שאלות ותשובות

אני בחור רווק מבוגר, כל פעם שאני רואה זוג צעיר ברחוב אני כמעט מתמוטט נפשית - רגשית מקנאה, אני מטפל בעצמי בכיוונים שונים, וגם מחפש שידוך ולא מוצא לעת עתה, אבל בענין שציינתי אני מאוד לא יודע לשית עצות בנפשי. האם הרב יכול לנסות לתת לי איזה כיוון בענין הזה?

תשובה:

נכון הדבר שלכל אדם יש דברים שחסרים לו, פעמים קטנים, פעמים גדולים, ולאחרים אין את אותו חסר, אלא חסרים אחרים. הדרך הנכונה והאמיתית לכל מצבים אלו, אמונה פשוטה שהכל ממנו ית"ש לטובה!!! נצרך להפנים אמונה זו עמוק! עמוק! עמוק!

בנוסף לכך יש לרשום על גבי דף את כל הטובות שעשה עמך הקב"ה, ולחזור עליהם כל יום לפי כוחך!

אמונה ולא הבנה שהכל לטובה

שאלה:

אני יודעת שגם אם אדם סובל, וה' שולח לו ייסורים זה לטובה, ו"את אשר יאהב ה', יוכיח" אבל עדיין קשה לי להבין בשכל ולעכל איך זה שה' אוהב אותי אם יש לי כ"כ הרבה ייסורים וקשיים, אני רוצה להרגיש שגם אם ה' מייסר אותי הוא אוהב אותי, ולעבוד אותו גם מאהבה, כיצד עושים את זה?

תשובה:

כדאי לשבת ולכתוב את כל הנקודות הטובות שיש לכם בחיים, ולהתבונן שה' נתן לכם, לחשוב כן ולומר בפה, ואח"כ להודות לקב"ה על כל פרט.

מכאן ואילך זהו אמונה, ולא הבנה, איך הכל לטובה, חלק רואים ומבינים, וחלק לא. ובשביל לעכל שזהו לטובה לא מספיק להבין בשכל, נצרך לחזק ולהפנים את האמונה שהכל לטובה!

להבין כל ופרט ופרט מדוע חסר עתה, ולמה לקח כך וכך זמן בדיוק להשלמתו. אולם בכללות על ידי החסר האדם נקשר לקב"ה, הן ע"י אימוץ בתפלה, וע"י אמונה, ועוד.

אמונה ביחס לחסרונות מהותיים

שאלה:

ביחס לתשובה הנ"ל של הרב, שנצרך אמונה שהקב"ה נותן לאדם את מה שהוא צריך ומתי שהוא צריך ובאופן שהוא צריך, מה לגבי חסרונות שהכל מודים שחסר אותם והם מהותיים מאוד ונצרכים לגדילה של האדם ברוחניות וקשה מאוד בלעדיהם?

תשובה:

מאוד עמקו מחשבותיו ית"ש, והכל לטובה. אולם האדם מצד עצמו צריך לעשות את המוטל עליו, ואם שגה, לשוב בתשובה.

אמונה כאשר החסרון נמשך לאורך זמן רב

המשך שאלה:

אני מסכים שחסרון לאורך זמן מסויים יכול לגרום לקשר ולקרבת ה', אך אם זה כבר יותר מדאי זמן זה לכאורה זה אמור ליצור קושי בקשר?

תשובה:

זה יותר מדאי זמן "לפי הבנתך", אולם לפי מחשבת האין סוף ב"ה, זהו בדיוק שיעור הזמן הנצרך. ועל האדם להאמין שכל זה לטובתו. וכבר אמרו חז"ל יש תפלה שנענית מיד, וכו', ויש תפלה שנענית לאחר עשרים שנה, וכל זה לטובת הרוחנית של האדם.

הדרך להתמודדות עם חסר - הפנמה עמוקה של האמונה שהכל ממנו ית' לטובה

שאלה:

מדרגות האמונה

אמונה שלמעלה מן השכל * אמונה מכח קבלה מאבותינו * אמונה מכח הכרח שכלי

אמונתם של ישראל - אמונה שלמעלה מן השכל

שבריא כ"כ חכמה ונפלאה נעשתה מאליה.

ושאלתי היא, כיצד יתכן לומר שהאמונה בנויה על שכל בלבד, שמבין שחייב להיות בורא לעולם, והרי השכל יכול לטעות כמו שאנו רואים הרבה מאוד? ועוד, גם אם השכל לא יטעה, לכאורה אין כאן הכרח שכלי, שהרי כל הכרח בנוי על מה שהשכל כבר מכיר, והיינו שהשכל לא ראה בשום מקום שדבר מורכב וחכם נהיה מאליו, אך כאשר נחזור לשורש, אולי כל מה שהשכל מכיר זה בתוך גדר הבריאה, אבל קודם לכך אולי זה אחרת, ומי הכריח לנו שלא?

חיצוניות האמונה - הכרח שכלי, פנימיות האמונה - חקוקה בנשמות ישראל למעלה מן השכל

שאלה:

יש לי שאלה שמציקה לי מאוד, ובבקשה אם הרב יוכל לענות לי עליה בצורה ברורה.

לכאורה, האמונה בנויה על הכרח שכלי, שכשם שלא יכול להיות שדבר מורכב וחכם עשה את עצמו, כך לא יכול להיות

שאלות ותשובות

תשובה:

פנימיות האמונה אינה בנויה על שכל כלל וכלל, כי כל דבר שבנוי על שכל יש לו סתירה ופלפול, ובעומק, השכל אינו הכרח, כשאלתך!!!

אלא האמונה חקוקה בעצם נשמות ישראל משעת יצירתם, ונתגלתה ביפעת טהרתה במתן תורה כשאמר הקב"ה אנכי הוי"ה, ואזי נתקע אמונה בלבם. וזהו שורש אמונתם של ישראל, וכל הזוכה לגלות את נשמתו, נגלה אור זה בתוקף רב. ואף אצל מי שאינו עמל בכך, פעמים אור זה מתנוצץ אצלו לאורך חייו, הן מצד הרגל, והן מצד תמימות. ויתר על כן מתגלה בשעה שנמצא במצב של יהרג ואל יעבור.

שאלתך שאלה שורשית מאוד. על דרך כלל רוב בני האדם סבורים כשאלתך, וכך בנויים רבים ממהלכי תנועת התשובה בדורינו. וכל זה אינו אלא פתח להיכנס לאמונה, ובתורת פתח זה נכון, וכך כתבו רבותינו. אולם לא זה השלמות כלל, זהו חיצוניות האמונה. אולם פנימיותה היא הכרת הנשמה שלמעלה משכל כלל וכלל!!!

בהנ"ל - כיצד להגיע לפנימיות האמונה

שאלה:

הרב ענה לי שפנימיות האמונה לא בנויה כלל וכלל על שכל, אלא האמונה חקוקה בנשמות ישראל. הרב יכול להסביר בבקשה כיצד להגיע לאמונה זו?

תשובה:

עומק האמונה בנפש היא מאותו מקום שאדם מכיר את קיומו שלו, אמיתת היותו שלו, מאותו מקום הוא מכיר את ההויה המוחלטת, הוית אמיתת א"ס ב"ה. כי ישראל חלק אלוק' ממעל ממש. והבן מאוד.

וכאשר האדם בוקע לעומק אמיתת נפשו, אחר שעבר וזיכך את לבושי הנפש, והגיע לעצם הויתה, אזי מכיר הכרה גמורה בהוית אמיתת הא"ס. וזהו שורש הכרתנו בבורא, הכרת קיום. וממקור הכרה זו האדם מכיר שכל הוית הנבראים אינה אלא מאמיתת הוית הא"ס ב"ה.

וכאשר זהו אור מקיף זהו אמונה, וכאשר זהו אור פנימי זהו הכרה.

בשורות קצרות אלו כתבנו את פנימיות ואמיתת כל החיים!!!

שורש אמונתם של ישראל - אמונה עצמית שלימה

שאלה:

האם זה נכון לומר שע"פ היהדות האמונה של האדם לא תהיה מושלמת? שהרי השכל מטבעו מוגבל, וממילא אי אפשר לאמת על ידו דברים באופן מוחלט. כלומר, בשיקול הכללי לאור מכלול הנתונים העומדים לפניו כבן אנוש, הוא מבין שהברירות האחרות אינם אופציה, והדבר הנכון ביותר הוא להאמין. זה אמונה "תקינה"? זה גם היתה האמונה של גדולי הדורות?

תשובה:

שורש נשמות ישראל, "מאמינים בני מאמינים", ובנשמה יש אמונה שלימה.

וכן במתן תורה נתקע אמונה בלבם, כמ"ש הגר"א בשיר השירים.

וזהו שורש אמונתם של ישראל בכלל, ואצל הצדיקים בפרט, שאור אמונה זו יצאה לפועל. אולם אינו בהכרח בשלמות, בבחינת "מאמין ואינו מאמין". אולם בפנימיותו מאמין שלם, אולם בחיצוניות אור זה לא בוקע בשלימות את הנפש הבהמית.

אולם ח"ו וח"ו, ששורש האמונה יהיה ברירת מחדל הכי סבירה וטובה. ח"ו ח"ו לא יאמר.

כי שורש האמונה בנשמה שאין לה ספק כלל, והיא מאירה בשכל ולב ובכל האדם. אולם מי שמנסה לבנות את כל אמונתו על פי שכל בלבד, באמת נמצא בקושי ששאלת, כי אין הכרח גמור לאמונה באופן שכלי, כי האמונה למעלה מן השכל. ולא כפי שרבים סבורים, שיש "ראיות מוכרחות" להאמין. והדברים עתיקים ועמוקים.

תחילה יש לידע ואח"כ להאמין

אם ניתן אבקש במחילה לברר יותר את תשובת הרב הקודמת, כיצד דברי הגאון שליט"א מתיישבים עם דברי הרמב"ם שיש "לידע" ולהאמין וכו', ששמע שיש חובת ידיעה ובירור שכלי, וכמו שהאריכו הרס"ג וחובות הלבבות ועוד מרבותינו?

תשובה:

תחילה יש "לידע" לפי השגת שכלו, ואח"כ שהגיע למקום תכלית השגת שכלו, שם נכנס למהלך של "ולהאמין". כנודע מדברי רבותינו, שמצות אמונה: א. להשיב אל הלב את מה שיודע בשכלו. ב. להאמין למעלה משכלו.

אמונה - הכרה פנימית

המשך שאלה:

כמו כן, אם האדם יחפש את האמת דרך הרגשת הנשמה, לכאורה הוא בנקל יוכל להגיע לטעות?

תשובה:

האמונה אינה רק "הרגשה", אלא "הכרה", הכרה פנימית. וזהו הבדל עצום בין אמונה בהרגשה ככל הרגשה, לבין אמונה מתוך הכרה!

ומי שמגיע עד כלות שכלו באמונה, ומבקש אמת באמת, יפתח לו בס"ד אור ההכרה!

שאלות ותשובות

אמונה מכח קבלה מאבותינו

דרך ספר הברית - שכל שמברר אחר שקיבל מאבותיו להפכו לחוש פשוט

שאלה:

ספר הברית מוכיח שאין מאמת יותר טוב מקבלת ומסורת האבות, וחולק על הרמב"ם וחובות הלבבות. שאלתי היא, מה ההבדל בין ראיותיו לבין ראיות שהרמב"ם מביא, שהרי שניהם בנויים על השכל, ומדוע הוא חולק וסובר שאין לחקור בדבר האמונה, הרי דבריו עצמם הם שכליות. שאלה שנייה - האם גם לדבריו אין פירכא, הרי לכל דבר יש פירכא.

תשובה:

יש שכל שמברר את הדבר מתחילתו, וזה דרך החוה"ל והרמב"ם. ויש שכל שמברר אחר שקיבל מאבותיו להפוך זאת לחוש פשוט. וזה דרך ספר הברית. ובזה אף אם טועה אין חשש כי סוף כל סוף הגיע לתכלית - השגת הדבר בחוש, והשכל אינו אלא כלי מעבר. לעומת כך לשיטתם אילו טעה כל מהלכו טעות.

אמונה ע"י הכרחיים שכליים [חקירה]

שורשית ובהירה בענינים אלו.

בפרטות יותר. יש חקירה בשכל אנושי, לברר את יסודי האמונה אם אמת בהם, כמו שבירר בחובות הלבבות שער היחוד, ועוד רבותינו, ובזה יש סכנה שיטעה ויעקר ממקום אמונתו. לבין חקירה בהתבוננות אלוקית, כספרי חב"ד, ששם עיקר הבירור שיהא כח של תמימות מקביל לכח החכמה כנ"ל.

מדוע אמרו רבותינו לא לחקור באמונה

שאלה:

לפי שיטת האחרונים שאין לחקור, למה זה נכון מבחינת האמת? הרי אם האדם לא בדק הוא לא באמת יודע שדרכו ואמונתו היא האמת וכיצד הוא יכול לומר בפה מלא שהוא מאמין בדבר הנכון? כל דבר אנו מעיינים בו להבינו, כגון בלימוד הלכה, אגדה, מוסר וכו', ומדוע דווקא בלימוד היסודי יותר - עיקר אמונתנו - לא נפעיל את החלק העיקרי באדם (השכל)?

תשובה:

בכל דבר אנו מבררים את ה"מה", ולא את ה"למה", כנודע בשם ר' חיים. ובעומק, אחר כל החקירות נעלה לשורש השורשים, ושם זוהי שאלת מה לפנינו, ושם אין יש אלא אמונה. ולפיכך, כל הנידון הוא האם לברר כל דבר בשכל עד שמגיע למקום האמונה, או לדלג ולהגיע לשם אחרי בירור ה"מה" לפני בירור ה"למה".

ובעומק יותר, לכל "מופת" שעליו בנו הפילוסופים יש פירכה, כי

שינון שכלי על גבי אמונת האומן מאבותינו

שאלה:

ראיתי בספרו של הרב בלבבי משכן אבנה חלק ב', שעל האדם לקבוע זמן ולדבר לעצמו על פשיטות האמונה מן השכל, כגון איך נעשה העץ הראשון וכדו', ועי"ז מגיעים אל האמונה שחקוקה בנשמה. ושאלתי היא, שעל מנת לעבוד על העבודה הנ"ל, אין צריך קודם לשאול שאלות ולברר את הדברים בשכל, ואח"כ לעשות את העבודה הנ"ל?

תשובה:

ישנם שני חלקים בשכל. בירור שכלי, ושינון שכלי. הספר אינו עוסק בבירור שכלי, ועי"ז יש לנו אמונת אומן מאבותינו. אלא הספר עוסק בשינון שכלי. ולכך אין שייכות לכל השאלות הנ"ל. וראוי לרוב בני האדם לא להיכנס כלל לשאלות מעין אלו כי רבים חללים הפילה, כמ"ש רבותינו שאחזו ב"נבוכים" ולא השיגו ה"מורה".

למי ראוי לעסוק בחקירת האמונה

שאלה:

ביחס למה שכתב בספר ליקוטי מוהר"ן (תורה מ"ד) להרה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע שצריך האדם להרחיק מאד מכל מיני חכמות וחקירות הן בעניני אמונה והן בעניני עבודת ה'.

למי נאמר זה, האם לכל אדם? וכי זה שייך לומר לאדם שחי בכל צורת חייו במחשבה והתבוננות שילך בתמימות ממש בלי שום חכמה כלל וכלל? ואם כן, עד כמה? ילמדנו רבנו!

תשובה:

לכל אדם יש ב' כוחות אלו, תמימות וחכמה. ושיעור עסקו בחכמה מעין זו, צריכה יחסיות לתמימותו. שכפי שיעור תמימותו, כך שיעור הראוי לו לעסוק בחכמה.

והגדר: שלעולם התמימות תהא חזקה יותר בנפש ותשלוט על החכמה. ולפ"ז יש לכל אדם לבדוק בנפשו מה שיעור תמימותו, ולפ"ז מה שיעור הראוי לו לעסוק בענינים אלו.

מכיון שרוב בני האדם אינם חיים בעולם ברור בתוך עצמם, ותמימותם איננה בהירה, לכך חלק גדול מרבותינו הרחיקו כל עסק בחכמה מעין זו, מפני הסכנה.

ויתר על כן. יש מי ששורשו בחכמה. ויש מי ששורשו ב"חכמה מאין תמצא", ויש מי ששורשו בתמימות בעצם. ולפי שורשו, כך עסקו. ולכך היו אלו מרבותינו שקרבו מאוד עסק זה, והיו אלו שריחקו עסק זה, כל אחד לפי שורשו. וזאת לבד ירידת המוחין של הדורות שיוצר חשש של סכנה נוספת, מחוסר הבנה

שאלות ותשובות

לעיני העמים". לעיני העמים דייקא. ולכך על אומות העולם לברר את אמונתם בשכלם משא"כ אצל ישראל, אין הכרח לכך. אולם כל זמן שלא מאיר בו שורש נשמת ישראל שבו בגילוי, פעמים נמשך לבירור זה. ופעמים נמשך לבירור זה מפני ששורשו הפרטי במוחין של ישראל כנ"ל, ופעמים נמשך לזה מכח בלבול וטרדה. ופעמים נמשך לזה מתוך רצון לפרוק עול מלכות שמים מעליו, ופעמים נמשך לזה מתוך טמטום של עבירות בכלל, ומאכלות אסורות בפרט.

ולפיכך לפני שאדם נכנס לבירור זה, נצרך בדיקה יסודית מה המגיע לכך. ולפ"ז לכלכל מעשיו בתבונה.

כיצד השכל מקבל את האמונה

שאלה:

כאשר האדם מגיע לאמונה הפנימית, כיצד השכל מקבל זאת? הרי השכל לא מקבל דבר בלי להבינו. תשובה:

מפני שמקורו הוא מאין תמצא. וכל זמן שלא הגיע למקור שורשו הוא בודק. אולם כאשר הגיע למקום שורשו, הוא נח באמונתו ברצוא ושוב.

צורת החקירה באמונה

שאלה:

ביחס לחקירת האמונה שדרכו בה חלק מהראשונים, האם אפשר שהרב ייתן קווים כללים לצורתה ואופיה?

תשובה:

א. להתבונן בכל דבר, דבר והיפוכו. קיום והעדר. הכרח קיומו במופת!!!

ב. להתבונן בכל דבר על כל חלקיו, לראות ממה מורכב. ולהביא מופת על כך.

ג. להבין מהות כל דבר, מהות מעשית, ומהות שכלית.

ד. לראות בכל דבר סיבה ומסובב, מונע ומניע. ומהו סיבת שורש תנועתו, ותכליתו.

לכל אור יש העדר - חשך, בבחינת "חלל הפנוי". ולפיכך כאשר מאיר אור האמונה הוא פורך כל מופת, וכן מסלק כל ספק שבא מן החלל הפנוי. ואין דרך להגיע להכרת הבורא בשלמות, אלא אך ורק מכח האמונה.

בהנ"ל

המשך שאלה:

האחרונים באו ואמרו שלא לחקור באמונה, כמו שחקרו הראשונים. מדוע זו לא כמו שאר המחלוקות ומדוע כאן אחרונים חולקים על ראשונים ואנו עושים כמותם?

תשובה:

יש באדם מוחין ויש את שורש המוחין, "והחכמה מאין תמצא", פשיטות, תמימות, אמונה (כתר).

אצל החוקרים האיר בעיקר אור המוחין. לעומת כך, אצל הפשטנים והמקובלים האיר אור הפשוט.

אצל הפשטנים פשוט תחתון, אצל המקובלים פשוט עליון.

ולפיכך אצל כל אדם נצרך בירור שורש נפשו. אולם יתר על כן בדורות האחרונים מאיר אור הפשיטות מפני אורות של משיח כמ"ש רבותינו, ולכך עיקר האור הוא "והחכמה מאין תמצא". זולת כך מפני קטנות המוחין יש חשש שיבא לידי טעות.

אמונת אומות העולם - מוחין, אמונתם של ישראל - מעל המוחין

המשך שאלה:

מה שונה אמונת ישראל משאר האמונות והדעות, מדוע שגם הם לא יאמרו שהם מאמינים במה שקבלו מרבותיהם? כיצד ניתן לאמת השקפות שונות אלו עם מול אלו אם כל אחד מחזיק בשלו ללא כל סיבה שכלית?

תשובה:

שורש ישראל באמונה שמעל המוחין. לעומתם אומות העולם שורשם במוחין עצמם, בבחינת "כי היא חכמתכם ובינתכם

עבודת האמונה

בו עד שקונים אותו. מומלץ לבדוק בכל שבוע או חודש לערך האם אנו מקיימים את העבודה המעשית נכון וכראוי. וכך בס"ד להתקדם שלב שלב בהדרגה איטית אך יסודית. מתוך קנין כל מדרגה. לעת עתה נראה שאתם פועלים הרבה, אולם ללא עמל מדויק לקנות קנין נפשי שלב אחר שלב.

התקדמות נכונה היא סדר עבודה מעשי, והתקדמות שלב אחר שלב. נראה שזה עיקר המעכב. קריאה של חומר קדוש ודיבור עם ה' הוא חלק חשוב מאוד. אולם נצרך בנין מעשי שלב אחר שלב, כמו שבונים בית בפועל.

קנין האמונה - ע"י עמל מדויק לקנות קנין נפשי

שאלה:

שנים רבות אני מחפש להגיע לאמונה בה' ולהתקשר אליו, ובוכה על כך, ומתבודד ומתפלל רבות על כך, אך עדיין כמעט אינני מגיע לכלום? מה חסר כאן?

תשובה:

צריך לבנות סדר עבודה מוגדר ומיוסד, שלב אחר שלב. אפשר לנסות לעבוד לפי הסדר של בלבבי חלק א', וכל שלב לעמול

שאלות ותשובות

תשובה:

זה כמו שאלה לצורך ליל הסדר, מה נשתנה, שיש דין של שאלה ותשובה, ולא שאלה בעצם כשואל שמחפש תשובה.

האמונה - נצרכת לחידוש חיות

שאלה:

למה חז"ל לא אמרו בתוך הד' דברים שצריכים חיזוק שגם האמונה צריכה חיזוק?

תשובה:

זה לא נצרך חיזוק, זה נצרך חידוש חיות, מאין תמצא, כולה חידוש תדיר.

שורש ומקור החיות - מעצם האמונה

שאלה:

כיצד נשים ובנות יכול להתמודד עם קשיי החיים כאשר אין להם את לימוד התורה המשמח את הלב וממלא תקוות?

תשובה:

נצרך ללמוד ולהשכיל שכל החיות מקורה ושורשה הוא מהאמונה. לא רק להאמין, אלא שמקור החיות יהיה מעצם האמונה. ובהרחבה יותר, מעצם עשיית רצון הבורא. ומלבד כך, על כל בת ישראל לחפש את הכח החזק בנפשה, כפי שנתבאר בהרחבה בסדרה "הכרה עצמית", ולהוציא כח זה מהכח לפועל. והוא הוא מקור חיותה! ומלבד כך ללמוד לקבל חיות אף מדברים קטנים וכל דבר קטן שהקב"ה סובב שאפשר לקבל ממנו חיות דקדושה.

בכל אופן ובכל מצב איך שיהיה ראוי מאוד להוקיר ולהעריך כל רצון דקדושה, וכן כל דיבור עמו ית"ש, שהוא יקר מכל. ויש ליתן תודה לפניו ית"ש על כל פרט ופרט שזוכה האדם ברוחניות, ולהתפלל שיזכה יותר ויותר בס"ד תמידית.

בדרכי קנין האמונה

שאלה:

רציתי לשאול האם קניית האמונה בתוך ליבו, צריכה להיות דווקא על ידי התבוננות כפי שמבואר בספר 'אור יחזקאל', שהאדם יתבונן על הבריאה ועל ידי כן יגיע לאמונה?

תשובה:

אינו דווקא ע"י התבוננות. דבר זה נתבאר בספרים בלבבי חלק א' וחלק ב', קנין ע"י פשיטות. חלק ה', קנין ע"י דיבור. חלק ז' חלק ח' וחלק ט', ע"י התבוננות פנימית בכמה סגנונות. והדברים ארוכים, ואכמ"ל.

שאלה ותשובה בשינון האמונה - הפנמת האמונה ולא שאלה בעצם

שאלה:

בספר בלבבי משכן אבנה הרב כתב שצריך להחדיר אמונה בילד ע"י ששואלים אותו מי מוריד את הגשם עכשיו וכדו'. ושאלתי היא, האם אין זה מוציא את האמונה מפשטותה, כי שאני הייתי קטן היה לי פשוט שהכל זה ה' עושה וברא כמו שהרבי בחיידר סיפר, ולא היה שום צד אחר, ולכאורה זה נותן פתח לילד לחשוב שיש צד אחר מי מוריד הגשם ולכן אבא מדגיש שזה רק ה'?

רפואת הנפש והגוף ע"י כח האמונה

להשקיע זמן רב בהכנת ובאכילת האוכל (אכילה מהירה ולא מדודה עלולה לגרום לי לדימום). כמו כן, במחילה מכבודכם, אני מאבד מדי יום שעות בביהכ"ס, מפני שהמחלה פוגעת בתהליך העיכול.

ברצוני לשאול, על פי דעת תורה, מה נכון שאעשה בשלב זה. האם עלי לקבל קבלה מיוחדת? אשתף את הרב שקיבלנו על עצמנו לקבל את השבת כעשר דק' לפני הדלקת נרות. האם עלי לקבל קבלה אחרת?

תשובה:

כל דבר יש בו חיצוניות ופנימיות. הקבלה שקבלתם לקבל כעשר דק' את השבת נכונה בחיצוניות, והיא מושכת את אור השבת לחול, לחולין, לחולי, ויש בו אור של רפואה.

כמו כן מצות הפרשת חלה, תיקון לחלל. חלה כנגד חלה.

בפנימיות, עיקר סילוק החולי, מכח סילוק החלל הפנוי, "חללו של עולם", ולמלאות את החלל באורו ית"ש, אור השגחתו, השגחה פרטית בכל פרט. שיחדור למח וללב וז"ש אין עוד מלבדו, אפילו בחללו של עולם. והוא שורש הרפואה לחולי.

שורש המחלה - החלל, שורש הרפואה - מילוי החלל ע"י אמונה

שאלה:

מהי שורש הסיבה שיש מחלה לאדם? ולפי זה, מהי שורש הרפואה למחלה?

תשובה:

עצם החלל הוא המחלה.

וכבר אמרו, אין עוד מלבדו, אפילו "בחללו" של עולם. מילוי החלל ע"י אמונה.

עיקר סילוק החולי [חלל] בפנימיות - ע"י אמונה בהשגחה פרטית בכל פרט

שאלה:

לפני מספר חודשים אובחנתי כחולה קוליטיס (דלקת המעי הגס). מאז שחליתי, חיי השתבשו ביותר, התזונה שלי הפכה למוגבלת מאד, ומעבר לקושי הכרוך בתזונה מוגבלת - עלי

שאלות ותשובות

מה הרב מייעץ לי לעשות במצבי?

תשובה:

יש לחזור לאמונה והתמימות עמו ית"ש, ולחוש שהוא אבא שלך ואוהב אותך מאוד, חוש גמור פנימי עמוק, והיא אהבה ונאמנות גדולה יותר מכל האהבות והנאמנות שבעולם. והוא הפתרון לכל החרדות, כי אזי האדם חש שהוא נמצא בידי הנאמנות של הקב"ה ששומר עליו מכל פגע ורע, ושום דבר לא נעשה אלא ברצונו ית"ש. וכדאי לחזור ולשנן את סגולת הנפש החיים הידועה בשער ג', פרק י"ב. "סגולה נפלאה". וזהו הפתרון הפנימי לכל מצוקות החיים. ומכיוון שעברתם הרבה ולא הועיל כ"כ, יש לפנות לפתרון השורשי והאמיתי ביותר!

שורש כל הרפואות - דביקות בעצת הנפש החיים בשער ג'

שאלה:

אחותי, חולה בסרטן ריאות, וטופלה בטיפול משולב של כימותרפיה ואימונותרפיה. הד"ר שמטפל בה מציע להשתתף במחקר (ששמו מורפאוס) שבו חמש אופציות לטיפול. המחקר בנוי על הגרלה. אופציה נוספת היא טיפול ברפואה אלטרנטיבית. האם על אחותי להצטרף למחקר או לפנות לטיפולים האלטרנטיביים?

תשובה:

לגבי המחקר, נצרך בירור מהו הסיכון לעומת הסיכוי, ולפ"ז תהיה הכרעה. לגבי טיפולים אלטרנטיביים, על דרך כלל אינו מזיק ופעמים אף מועיל, ולכך אין חשש לעשותם בשום שכל.

עצתי אמונה לדבוק בעצת הנפש החיים שער ג', פרק י"ב, בכל פנימיות הנפש, כי זו אמיתת ותכלית החיים, והוא הוא שורש לכל הרפואות כולם, ומשם ימשך בס"ד רפואה ל...., אכ"ר.

חיזוק באמונה להפגת חרדות

שאלה:

מזה כשנתיים, ואולי יותר, אני מתמודד עם דלקת מחלה מסוימת בכליות, ובבדיקות שגרתיות שעברתי עלו מספר ממצאים החורגים מטווח הנורמה. לימוד שטחי לחלוטין של הבדיקות ומשמעותן עורר בי חשש עמוק באשר לתפקוד כליות, אני מוצא את עצמי מלא חרדה, עד כדי מחשבה שח"ו נגזרה גזירה, אבקש לשמוע דעת תורה, מה עלי לעשות על מנת למנוע מחשבות כגון אלו? במה עלי להתחזק ובאופן כללי - כיצד להתמודד עם המצב. אשמח להכוונת הרב בנושא!

תשובה:

ראוי לפעול למעשה לפי מדרגת אמונתך וביטחונך.

עיקר החיזוק ראשית באמונה, שאין כח שליט אלא הוא יתברך שמו ואין בלתו.

אמונה במחשבה ובהשבה אל הלב יום יום. ולתת תודה לקב"ה על כלי זה לקרבך לאמת הנקיה.

יתר על כן, עליך להיות איש "כללי", ולא רק עבורך עצמך

כמו כן חולי שורש לח-חל, לחות היפך יובש. יובש שורש לחולי, לחות שורש לרפואה. וזהו עיקר אכילתו של אדם לחם, לח-ם. וכאשר נתישן נעשה יבש. ושורשו יסוד הרוח, שהוא לח-חם. לח-ם. לחם דתיקון.

תיקון הדיכאון והחרדות ע"י אמונה שה' השליט היחיד

שאלה:

קודם כל אני רוצה להביע הכרת הטוב לרב שליט"א על כל מה שהוא עוזר לי להתקדם ברוחניות. אני בחור בגיל מתיבתא שלומד באחד מן הישיבות הטובות ביותר בארצות הברית. בשנים האחרונות התמודדתי באופן תמידי עם בעיות רגשיות קשות, מחשבות כפייתיות באופן חריג, דיכאון, וחרדות וכו'. בערך לפני שנה התחלתי ליטול תרופות כדי לטפל בכך, וברוך ה' ראיתי הרבה התקדמות. אך עדיין נשארה דרך ארוכה עד שאני אהיה בריא לגמרי. למרות שלמדתי לקבל ברמה מסוימת שזה רצון ה', זה עדיין מאוד קשה כי זה מפריע מאוד מאוד לעבודת ה' שלי הן בלימוד, הן בתפילה, עם סדר יום עקבי, או עם בניית עולם פנימי. אני נחשב לבחור מאוד מוצלח ופופולרי, איך אני אמור להתמודד עם המצב שלי? כל מילה של חיזוק ועידוד מהרב שליט"א תתקבל בהערכה גדולה.

תשובה:

ככל שאדם מאמין במוחו ובליבו בחוש ממש, שרק הוא ית"ש עשה עושה ויעשה לכל המעשים כולם, ואזי הנפש חפצה לעשות רצון קונה מתוך מודעות שהוא השליט היחיד, ושאר בני האדם לא ישנו אותו ויעזרו לו רק אם הקב"ה גזר כן, אזי לאט לאט הנפש יותר ויותר נקשרת בו ית"ש ועומדת בחוש לפניו, ומעשיו עם כוונה לעשות רצון קונו, ולא מתוך רצון למצוא חן בעיני זולתו.

וככל שהנפש מתרחקת יותר ויותר מרצון למצוא חן בעיני זולתה, ומהשפעת החברה, כן נקשרת אליו ית"ש, ולאט לאט נעשה רוגע ושלווה ומנוחה, כי עמל באמת לפי כוחותיו, ולפי מה שהקב"ה רוצה ממנו. ומחד מקבל את הייסורים באהבה, כי יודע שהכל לטובתו, ומאיך אינו מוסיף ורוצה לעשות מעבר למדרגתו אלא לפי כוחותיו בלבד, ולאט לאט בס"ד סרים הדיכאון והחרדות, ונעשה נינוח ומשוחרר הן במעשיו והן בהרגשותיו.

ואתה שלו' וכל אשר לך שלו', מתוך בריאות הגוף והנפש בעליה מתמדת מתוך ישוב דעת, רוגע ושמחה.

הפיתרון השורשי והפנימי לכל החרדות - אמונה תמימות ואהבה עמו ית"ש

שאלה:

בעבר נפגעתי קשות, ובעקבות כך נהיו לי ניתוקים וחרדות קשות. אציין שטופלתי בהרבה מאד סוגים ושיטות שעלו הון, אך ללא הועיל, המצב עודנו קשה. המליצו לי גם על אשפוז אך אני נמנעת מללכת עקב עניינים טכניים אני אמא ורעייה ב"ה וזה קשה מאד לעזוב בית לתקופה עבור טיפול במחלקה שאיני יודעת האם זה יועיל.

שאלות ותשובות

ומשפחתך. וזהו כליות, כלליות, כליות יועצות, עצה לזולתו. ולא דוקא עצה בפועל, אלא איש כללי, לצורך כלל ישראל.

בשורות טובות במהרה ורפואה שלמה בתשח"י, אמכי"ר.

בהנ"ל - מדוע חיזוק באמונה מועיל להפגת חרדות

שאלה:

עיינתי בדברי הרב שענה לי, וביקשתי ליישם אותם, אלא, שהדבר שאינו מחוור לי הוא מדוע חיזוק באמונה, שאין כוח שליט אלא הוא - מסייע בהפגת החרדה, וכי לא ראינו, חס ושלום, מי שנאלץ להתמודד עם קשיים - ולא נושע כפי שהיה רוצה? וכי מובטח לו לאדם שיושע, אם יאמין ויבטח?

אשמח אם הרב יעמידני על הדברים ויזכני בכך להוסיף לבנה לבניין האמונה והביטחון שלי.

תשובה:
בחיזונית ההגדרה שחש את פעולת ה' מתוך אהבת הבורא אליו, ולפיכך על כל פשעים תכסה אהבה ואור האהבה ממתק את תוקף היסורים, בבחינת שמחים ביסורים.

אולם ביתר בהירות "חרד" ר"ת חסד, רחמים, דין. והיינו ג' קווים, ג' שורשי ההנהגה, וזהו גופא החרדה, בבחינת איני יודע באיזה דרך מוליכין אותי.

אולם מכח אור האמונה, תקוה אליו ית"ש, "קו" אחד, עושה עשה ויעשה לכל המעשים, אין פירוד של הנהגות אלא אחדות. וזהו גופא תיקון החרדה. כי פנימיות החרדה נובעת מן הפיזור. ותיקון החרדה נובע מהאחדות, מהאחד.

ובבחינת האחד נאמר "טוב ה' לכל". ועצם כך שדבק באחד, זהו הטוב.

אמונה בעקבתא דמשיחא

ומאיך הניסיון האחרון הוא החיבור לשער הנו"ן של הטומאה ע"י המדיה?

תשובה: כלים אלו נותנים לאדם את ההרגשה שהוא שולט על הכל מכל מקום בעולם, יכול לשבת בארץ ישראל ולהדליק מזגן בארה"ב. היפך ההרגשה שהכל ביד ה'.

הניסיון הפנימי של הנשים בדורנו - אמונה פשוטה ותמימות

שאלה: מה הניסיון הפנימי של הנשים בדור זה?

תשובה: אמונה פשוטה ותמימות, ניתוק משער הנו"ן של הטומאה, וחיבור לשער הנו"ן של הקדושה, אמונה פשוטה ותמימות, חיבור עצמי אליו ית'.

כיצד להתמודד נפשית עם כל הרע שקיים בעולם

שאלה:

יש לי ממש חלישות בלב וחוסר רוגע מכך שאני רואה את מצב העולם וכח הרע שקיים בעולם וכיצד בני אדם הולכים לאבדון לעולמים ע"י חיבורם לשער הנו"ן שבטומאה, מה עלי לעשות?

תשובה:

להתחזק באמונה שהשי"ת מנהיג את עולמו לפי ההבנה שלו כביכול, ולא כפי ההבנה שלנו. אי אפשר להבין בשכל את כל כח הרע שנמצא בעולם, ואת כל היקף הסבל הנורא. "אמונתך בלילות", מתוך אמונה זכה ובהירה זו יש להירגע ולסמוך על הקב"ה שיעשה הכל כפי מחשבת הא"ס ב"ה.

המצוה העיקרית בדורנו - תמים תהיה עם ה' אלוֹקֶיךָ, ומאיר ובא אנכי ה' אלוֹקֶיךָ

שאלה: כידוע מרבתינו, בכל דור ודור יש מצוה עיקרית אחת שעליה יש לתת את הדגש. מהי מצוה זו בדורנו?

תשובה: תמים תהיה עם ה' אלוֹקֶיךָ. ומאיר ובא מצות אנכי הו"ה אלוֹקֶיךָ.

האמונה הנצרכת בדורנו - אמונה פשוטה ותמימות חושית

שאלה: האם היה שינוי בצורת העבודה בשנים האחרונות, שעד עכשיו העבודה הייתה אמונה חושית, ועכשיו העבודה היא אמונה פשוטה ותמימות שהיא לאו דוקא חושית, אלא נאמנות לה' בתוך החושך?

תשובה: נצרך אמונה פשוטה ותמימות "חושית". בכל הדורות העבודה היא אמונה חושית, וככל שמתקרב אחרית הימים ומאיר אורו של משיח, אזי נגלה יותר הפשיטות והתמימות, ונצרך שיהא פשיטות ותמימות חושית.

מהו הניסיון באמונה שנגרם בחיבור לשער הנו"ן של הטומאה ע"י המדיה

שאלה:

כידוע מרבתינו, הניסיון האחרון של כלל ישראל יהיה בענין האמונה, וכמבואר בגמרא שהפסוק "וצדיק באמונתו יחיה" מדבר על אחרית הימים. וצריך להבין, כפי שנתבאר בדברי הרב, המלחמה האחרונה היא כנגד שער הנו"ן של הטומאה, שעיקרו נגלה בכלים של המדיה והאינטרנט, ואם כן, מה הקשר בין הדברים, שמחד הניסיון האחרון הוא באמונה,

ליקוטים - יתרו

שאינ עוד מלבדו. ועל אף שהאדם רואה שיש תורה ויש כ"ב אותיות, וזה קושיא עמוקה למי שקשה לו (וח"ו אם האדם אמר אין עוד מלבדו כפשוטו ואין שם תורה, אז הוא כופר). אלא, ביאור הדבר, יש תורה של כ"ב אותיות, אבל הם כולו אלפי"ן שמגלים אלופו של עולם, זה עומק הדבר ש'אורייתא וקוב"ה חד'.

זה מתגלה מה"אחת דיבר אלוקים", דבר ה' זה התורה, ואיזה תורה מתגלה שמה? שכל התורה מגלה רק דבר אחד - אלופו של עולם. אז כל התורה כולה היא אלפי"ן. אין שם תורה שמתפשטת לכ"ב אותיות כפשוטו, שמצד כך הא' מגלה אלופו של עולם, ומכאן ואילך זה מגלה דברי תורה כשלעצמם. כמובן התורה בקדושתה קאי, אבל היא לא מגלה רק מציאות של בורא עולם, אלא היא מגלה את מה שהיא מגלה, את כל הבריאה שהקב"ה ברא. אבל לא גילוי שיש רק אחד שהוא יתברך שמו.

ה"אחת דיבר אלוקים" בנפש מגלה אותה מציאות שאין יש אלא הויה אחת בלבד, 'אין עוד מלבדו כפשוטו' כלשון הנפש החיים, בלי לכנס אל כל עומק ההגדרה.

האור הזה במעמקי הנפש הוא זה שתובע מסירות נפש. במובן הפשוט של מסירות נפש, זה נובע מאותו מקום בנפש שהאדם מוכן למסור דבר על מנת להשיג דבר אחר. אבל זה לא נקרא מסירות נפש, זה נקרא המחליף פרה בחמור. בודאי שהוא מחליף דבר לדבר יותר עליון. מה זה מסירות נפש במעמקי הנפש? זה נובע מאותו מקום שאין יש אלא אחת. ההסכמה לאותה תפיסה בנפש - זה מבטל את תפיסת אני. זה עומק תפיסת המסירות נפש שמונחת ביסוד הרוח.

זה עומק שורש תפיסת דילוג. הרוח של המשך מכריחה שיש שתיים, הרוח של דילוג מכריח אחת, כל כח לעצמו. מאיפה נובע עומק התפיסה של דילוג? בתפיסה חיצונית של דילוג, מדלגים מא' לג' ומג' לז' וכן על זה הדרך. אבל בתפיסה הפנימית, הדילוג נובע מאותו מקום שיש רק אחד. ולכן זה לאו בר חיבור.

כאשר כח ה'רוח אחת' זה מתגלה בתוך הרוח של שתיים, אז הוא מדלג. אבל מאיפה נובע עומק תפיסת הדילוג בנפש? זה נובע מהעומק התפיסה שיש רק אחד. ולכן הוא לא מחובר למה שלפניו או למה שלאחריו. כאשר זה מאיר בתוך השתיים, אז יש דילוג מאחד לשלש וכן על זה הדרך. אבל מאיפה השורש של אותו התפיסה של דילוג? הוא נובע מאותו תפיסה שיש רק אחד. (דע את מידותיך מהות המידות 077 רוח מזרחית - כח הדילוג כשורש למסירות נפש)

קול גדול ולא יסף

אמרו חז"ל שבשעה שנשמע קולו של הקב"ה במעמד הר סיני לא נשמע קול משום בריה. ועומק הדברים. דהנה בכל דבר יש שורש וענפים וכן בבחינת קול יש שורש וענפים. ושורש הקול הוא בחינת קול הוי"ה, ושאר הקולות שהם הענפים הם הקולות של הנבראים. וכאשר נשמע קול השורש נתכללו כל הקולות בשורשם, ואזי נגלה אף בענפים קול

רש"י: פרס כל הרקיעים והראה להם שאין עוד מלבדו

חז"ל אומרים שבשעת מתן תורה עקר הקב"ה הר המוריה ושם אותה על הר סיני, ועל שניהם ניתנה התורה. "כי מציון תצא תורה". הרי שהתורה ניתנה על הר סיני יחד עם הר המוריה. שם מתגלה שהקב"ה מדלג על כל הארצות כולם.

זה נקרא בעומק שהקב"ה 'פרס כל הרקיעים, והראה להם שאין עוד מלבדו'. הפריסה של כל הרקיעים, זה מכח ה'דילוג' על כל מציאות המחיצה. זה לא מדין 'מלך פורץ גדר'. אלא מדרגת מתן תורה, פריסת כל הרקיעים, הוא כמ"ש הנפש החיים שער ג', שמצידו ית' אין עוד מלבדו כפשוטו - שם, אין שום מחיצה שחוצצת. דלא כמדרגת כקריעת ים סוף שהם ראו ממחיצה למחיצה, אלא, במתן תורה התגלה שמצידו ית' אין שום דבר שחוצצת.

זה עומק התפיסה שנקרא 'גל'. לא שהוא יכול לעבור המחיצה, אלא, כיון שהיא מעל הדבר - אז אין מחיצה בפניו.

בדקות, אלו הם שלשה מהלכים של 'דילוג'.

מהלך תחתון של דילוג - זה 'מלך פורץ גדר לעשות לו דרך, ואין מוחין בידו'. זה לא דילוג גמור, אבל עדיין הוא מדלג על מדרגות וגדרים, הוא בוקע את הגדרים. הוא בוקע את הגדר מצד עצם הרוח שהתגלה בעפר.

למעלה מכך יש דילוג גמור, שהם במדרגת 'דל' ובמדרגת 'גל'. ביציאת מצרים מתגלה 'דל', נבלע בארץ ועל ידי כן מתרומם מעל הדבר. ובמדרגה של 'גל' בקריעת ים סוף, מתגלה מחיצה שקופה, שהמחיצה לא חוצצת, וזה מדרגת 'גל עיני'.

והמדרגה השלימה התגלה במתן תורה אצל הר סיני, 'גל': שמצידו יתברך, שום דבר לא חוצץ. ובדקות, 'פרס כל הרקיעים' היה גילוי התחתון, ואח"כ הראה להם את הגילוי העליון, של 'אין עוד מלבדו': שמצידו יתברך שמו, שום דבר לא חוצץ. כאן במדרגת הר סיני, מונח עומק תפיסת דילוג עליון. (דע את מידותיך מהות המידות 074 רוח - כח הדילוג כשורש חיבור לקודם שנברא העולם)

רש"י: אחת דיבר אלוקים, שתיים זו שמעתי

אומרים חז"ל שבמעמד הר סיני שהקב"ה דיבר שהוא היה מחריש, והקול היה יוצא מתוך ההחרשה. כוונת הדבר, במקום של "אחת דיבר אלוקים", התגלה 'רוח אחת'. שמה מתגלה שכל האותיות הם אות אחת שהיא אות א'. אבל בתפיסה של 'שתיים זו שמעתי', משם יצא דיבור של ריבוי אותיות.

יש כאן שתי פנים שמתגלה ברוח. יש רוח שמתגלה מכ"ב אותיות, ויש רוח שמתגלה מאות אחת.

יש מדרגות לכל דבר, וכן במסירות נפש יש מדרגות, אבל מה עומקו של מסירות נפש? הרוח של דילוג, הכח של מסירות נפש, בעומקו, זה מקום בנפש שהאדם מכיר

אנכי ה' אלוֹקֵיךָ וכו' לא יהיה לך אלקים אחרים

'אחת דבר אלקים, שתיים זו שמעתי'. והנה ה'שתיים זו שמעתי', זה "אנכי וכו' ולא יהיה לך", הן ולא. אלא שה'הן' הוא בענין אחד, אמונה בבורא. וה'לאו' בענין שליטה, שאין אחר אלא הוא. ויש לידע, שכל זה מצד התפיסה של 'שתיים זו שמעתי', הרי ההן ולאו שהם הפכים הם בבחינה של שניים, כלומר בשני ענינים. אולם מצד ה'אחת דבר אלקים', הכל אחת. וההן והלאו עסוקים באותו ענין ממש, שהם כלילת סוד ההפכים. שהרי אם זה הן, אינו לאו. ואם זה לאו, אינו הן. ודבר זה לא נסבל בשכל האנושי להבין, ולא באוזן האנושית לשמוע.

והנה אמרו, "נ' שערי בינה ניתנו למשה חוץ מאחד". ו"אחד", הוא שער ה'נ', שער גילוי ההפכים. ושער זה הוא בחינת ה'אחת דבר אלקים'. והבן שמה רע"ה נקרא דעת, ורק מ"ט השערים הם דעת. ולכך למשה, בחינת דעת, לא שייך לתת שער ה'נ', כי הוא 'לא ידע', גילוי ההפכים. ונקודה זו שייכת לנקודת האלוקות שבנפש, ולכך לא שייך בה 'ניתנו', כי 'ניתנו' ענינה קבלה מהאלוקות, ודבר זה אינו שייך למקבל, ל'שתיים זו שמעתי', אלא זו השגה של התכללות באלוקות, ואזי זוכה לתפיסה של 'אחת זו שמעתי'. ודבר זה מדוקדק מן הלשון 'שתיים זו שמעתי', 'זו', כלומר מה שמושג לנו "אנכי, ולא יהיה לך" זה שמענו. אולם את ה'אחת דבר אלקים' לא שייך לשמוע, כי השמיעה היא קבלה, והשגה זו היא התבטלות, התכללות בא"ס.

וזו העבודה של האדם, ותכליתה, לא להדבק רק בח' דברות ששמעו ממה רע"ה, ולא רק בשתיים ששמעו מהקב"ה, 'שתיים זו שמעתי', אלא להתכלל ב'אחת דבר אלקים', באחדות הפשוטה. ולמעלה מכך - בשתיקה של הבורא ב"ה כביכול שלמעלה מן הדיבור, 'דבר אלקים'. (קול דממה דקה)

לא תחמוד

עומק הגדרת איסור לא תחמוד, דבר שהיה מחוצה לי ולא שייך לחלקי - ואני לוקח אותו אילי. מה פעלתי? הכנסתי אותו מבחוץ לפני.

זה עומק כל הגדרת חטא אדם הראשון, וכדברי הנפש החיים, שקודם החטא כל הרע היה בחוץ ומכח החטא הרע נכנס לפני. בגדרי איסור, זה מוגדר כאיסור "לא תחמוד".

...אמרו בחז"ל ובזוהר בכמה מקומות, שהאיסור לא תחמוד של העשרת הדיברות, הוא שורש כל העשרת הדיברות, ויתר על כן - שורש כל איסורי התורה כולה.

בהבנה פשוטה, זה משום שהאיסור לא תחמוד הוא איסור חמור מאד. אבל איך הופך להיות שורש כל האיסורים שבתורה?

הדברים מבוארים מצד עצמה. על האיסורים של ש"ס"ה לאווין בתורה הם תולדות חטא אדם הראשון. אלו הם דברים מושכלים וברורים. שורשי כל הרע הם תולדות חטא אדם הראשון. אילו לא חטא, היה אכל מעץ החיים וחי לעולם, טוב בלא רע. כשאכל מעץ הדעת טוב ורע, מכח כך נצטווה בש"ס"ה לאווין להפריד את אותו רע. כל הגדרת חטא אדם הראשון היה הכנסת כח הרע מחוץ לפני, ואיפה האדם מצרף את

הוי"ה האומר אנכי הוי"ה אלקיך וגו'. ובאמת אף לאחר שכביכול נפסק קולו של הקב"ה וחזרו הענפים להתפשטותם וקולם של הענפים נשמע, מ"מ כל זה לבוש לקול הפנימי שנקלט בהם במ"ת "אנכי הוי"ה", וגו'. ומי שיש לו אוזן קשבת יודע להפשיט הלבוש של הקולות ואינו שומע אלא הקול הפנימי שהוא קול הוי"ה, האומר "אנכי הוי"ה", וגו'. ואל יסבור האדם שקול הוי"ה פסק לאחר מ"ת, שהרי הוא קול נצחי שלמעלה מן הזמן. וכדכתיב "קול גדול ולא יסף", לא פסק. אלא שמצד הזמן היה זמן של מ"ת שלא היה לבוש לקולו של הקב"ה, ואזי נשמע קולו. ולאחר מכן, לאחר גמר מ"ת, נתלבש קולו של הקב"ה בלבוש של קול הנבראים, ועבודת האדם להפשיט את הלבוש ולגלות את הקול הפנימי, קול הוי"ה.

יתר על כן, עבודת האדם לדבק את עצמו בהרשה שלמעלה מן הקול, בחינת שתיקה, כמ"ש חז"ל שבמ"ת תחלה היה מחריש הקול ורק אח"כ נשמע הקול. ובעומק זה אינו ענין של שינוי שתחלה החריש ולאחר מכן דיבר, אלא זהו השתלשלות, התלבשות, והרי שפנימיות הקול הוא החרשה, שתיקה. (קול דממה דקה)

אנכי ה' אלוֹקֵיךָ

במעמד הר סיני היה גילוי של ידיעה וגילוי של בחירה. ידיעה - 'כפה עליהם הר כגיגית'. בחירה - אמרו 'נעשה ונשמע'.

וביתר ברור, על מאמר "אנכי הוי"ה אלקיך", נחלקו הראשונים אם הוא ציווי או הכרח. ושיטת הרמב"ן, שבשעה שאמר הקב"ה "אנכי הוי"ה אלקיך", נתקעה האמונה בלבם בהכרח באופן שאין לו ניתוק. והרי שנקודת הידיעה בפרטות מתיחסת לדיבור "אנכי ה' אלקיך". והבן, שדיבור זה הוא שורש כל הדברות. והרי ששורש כל הדברות, הוא הכרח, ידיעה. והבחירה, שאר המאמרות, גירא בטר רישא, בטר הידיעה. ובאמת שמצד הראש, עצם הגילוי, אין מקום לבחירה. משא"כ מצד ההשתלשלות, מצד ההתפרטות, ששם יש העלם לראש, אזי מתראה בנפש האדם שיש מקום לבחירה. הרי שאפשרות הבחירה נובעת מהעלם הראש, מהעלם שורש הגילוי.

ומעתה הבן, שככל שהאדם קרוב יותר לראש, ומאמר "אנכי הוי"ה אלקיך" נמצא אצלו בגילוי בלבו, כן תקטן אצלו גדרי הבחירה, ויוגדל בו גדרי הידיעה. וזהו כוונת אמרם "אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום" ("אחת דבר אלקים שתיים זו שמעתי"), משא"כ שאר הדברות שמעו מפי משה רע"ה. כי משה בחינת דעת, סוד ההבדלה, בחירה. ומצד דברות אלו יש מקום לבחירה. משא"כ מצד "מפי הגבורה שמענום", אין מקום לבחירה כלל.

וזהו שאמרו שעל כל דברה ודברה פרח נשמתם, מצד שמיעת קולו של השי"ת. דהנה "פרחה נשמתם" הכוונה. על בחינת רוח שבנר"ן (כי בחינת "פרחה", יסוד הרוח. משא"כ בחינת נשמה, בחינת הדבקות. והוא הבחינה שאליה פרח הרוח, והבן). ובחינת רוח, בחינת הבחירה, כנודע. והיינו פרח נשמתם והיינו סילוק הבחירה חד נינהו. שמצד האלוקות המתגלה בכל דבר מסתלק הבחירה. והרי שבמעמד הר סיני נתגלו ב' הבחינות, ידיעה ובחירה, ושניהם אמת גמורה. (קול דממה דקה)

מה ההבדל בין "נחמד למראה" ל"נחמד להשכיל"? ראשית בהגדרה פשוטה וברורה.

בנפש החיים (שער א פרק ו) ועוד מדבר בארוכה, והיסוד הזה הובא בדברי רבותינו, שקודם חטא אדם הראשון, כל הרע היה מבחוץ. ולאחר החטא, ובדקות מכח החטא, נכנס הרע לבפנים.

ברע הנמצא בחוץ אני מסתכל עליו ורואה אותו, אבל הרע הנמצא בפנים אני לא רואה אותו, כי האדם רואה מה שהוא בחוץ ולא רואה מה שהוא בפנים. "כי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב". האדם רואה רק מה שהוא בחוץ ולא מה שיש בפנים. ראייה פנימית לא מגיע מבחוץ, אלא מדעת - אני יודע מה שהוא בפנים, ואני רואה מה שהוא בחוץ. אם אדם רוצה לדעת מה קורה בתוכו, זה יבוא מכח הדעת. ואם האדם רוצה לדעת מה שהוא חוצה לו, זה מכח הראייה. בלשון פנימית יותר, הדעת בא מן המוח של הגולגולת שהוא בפנים, והראייה בא מהעינים שהם בחוץ. הדעת רואה מה שיש בפנים, וראייה של עינים תופסים מה שיש בחוץ. אלו הם שתי תפיסות.

קודם החטא, אם היה פגם, היה הפגם רק במדרגת ראייה. כי הרי כל כח הפגם היה בחוץ, ואם היה שם פגם, היה כל הפגם בראייה. הנחש ראה חוה והתקנא בהם. כל הפגם קודם החטא התחיל בראייה, לראות כח רע בחוץ. בעץ הדעת טוב ורע, היה דעת שהוא מוחין, שנמצא תוך ופנים ונמצא בגולגולת האדם. "נחמד העץ להשכיל" כלומר, שכח הרע נכנס לתוך ההסתכלות הפנימית שנקראת שכל. מה שקודם החטא היה נחמד למראה, הכח הזה עכשיו לאחר החטא הפך להיות פנים.

זה החילוק העמוק בין חמדה של קודם החטא לחמדה של לאחר החטא. חמדה שנשארת רק במדרגת ראייה - בעומק היא לא חמדה רעה, אלא חמדה קדושה. חמדה שמגיעה אל תוך - זוהי חמדה רעה.

לכן אם אני רואה הדבר ומתאוה לו, אני לא עובר באיסור "לא תחמוד", רק ב"לא תתאוה".

חז"ל אמרו, 'שני דברים נפשו של אדם מחמדתן - גזל ועריות'. יש חמדה לגזל, שיסודו דמים, וחמדה לעריות, שיסודו ראייה. יש חמדה ויש גם תאוה לדברים אלו - 'מחמדתן', ו'מתאוה' להם. עיקר החמדה מתגלה יותר בתוקף בגזל, אבל בעריות מתגלה ביותר תוקף נקודת התאוה.

קודם החטא, כל התאוה היה "נחמד למראה". החטא פעל שהחמדה מכאן ואילך היא "נחמד להשכיל". כלומר, מה שהיה בחוץ הפך להיות פנים. הרמב"ם והחינוך מגדיר שהאדם אינו עובר על איסור לא תחמוד בשעה שהוא לקח את הדבר, אלא המשכת התאוה והוצאתה אל הפועל - זה האיסור לא תחמוד. אמנם בלא תתאוה מתי האדם עובר באיסור? בשעה שהוא מתאוה. אבל האדם אינו עובר על לא תחמוד עד שהוציא תאוותו אל הפועל. התאוה מתחיל ברצון, אבל חמדה הוא תהליך של תאוה שיוצאת לפועל. וא"כ האיסור לא תחמוד חלה על תחילת מחשבה שיוצאת לפועל, ועכשיו הוא עובר בלא תחמוד על המחשבה ועל הפועל - לא רק על הפועל. ובדקות א"כ, לא תחמוד כולל תאוה וחמדה יחד. בתאוה לבד הוא עובר על לא תתאוה, ובתאוה שמביא לידי חמדה הוא עובר על לא תחמוד, על התאוה ועל החמדה ביחד.

עצמו לאותו חטא? באיסור לא תחמוד, שהאדם לוקח בדבר שהוא מחוצה לו ומכניסה אותו אליו, וזהו שורש כל האיסורים שבתורה כולה, ולכן בעומק לא תחמוד הוא שורש כל האיסורים שבתורה. כי כל האיסורים יסודם באותו כח של הכנסת דברים מבחוץ אל הפנים - שזהו שורש האיסור לא תחמוד.

לשון של חמדה כתוב פעם ראשונה בתורה בפרשת בראשית, "עץ נחמד למראה", שזה קאי על עץ הדעת, ובחטאה של חוה נאמר "כי טוב העץ למאכל תאוה הוא לעינים ונחמד העץ להשכיל".

כאן כתוב את ההגדרה של החמדה. קודם החטא, מהי חמדה? נחמד למראה. ומהי חמדה בשעת החטא? נחמד העץ להשכיל. כאן מחודד לנו מהי שרשי הסוגיא של חמדה.

ככל דבר שקיים בבריאה, יש הגדרה של קודם החטא ושל אחר החטא. בשעה שחטא אדם הראשון, אמר המסילת ישרים, שהוא פגם וקלקל את כל העולם כולו, העליונים והתחתונים. בכל פנים שאנחנו עוסקים, צריך לראות איך נראה הדבר קודם החטא ואיך נראה הדבר אחר החטא, ולפי"ז מהו עבודתנו לחזור מלאחר החטא לקודם החטא. בעניינינו דידן, חמדה - מה הם פנים של חמדה של קודם החטא, ומה הם פנים של חמדה שלאחר החטא?

פני החמדה של קודם החטא היה "נחמד העץ למראה", ופני החמדה של אחר החטא הוא "נחמד העץ להשכיל". נכון שזה נאמר על כלל העצים שבגן עדן, ולאחר מכן נאמר על עץ הדעת טוב ורע. אבל כאן מונח כח הקלקול של חמדה.

מה הנפקא מינא בין "נחמד העץ למראה" ל"נחמד העץ למשכיל"? ברור שכל היסוד שאמרו הראשונים שיש איסור לא תחמוד נאמר על החמדה שלאחר החטא, לא על החמדה של קודם החטא. האיסור חמדה הוא תולדת החטא, שהיא החמדה המקולקלת.

מה ההבדל בין חמדה מתוקנת לחמדה מקולקלת? בשטחיות, מגדירים חמדה מתוקנת כחמדה לדבר טוב, לדוגמא, "ארץ חמדה טובה", וכן התורה נקרא חמדה, 'חמדה גנוזה לו', הארון נקרא חמדה, וכן מרגליות שבים, וכמה חמדות שאמרו חז"ל עליהם שהם חמדות טובות. וא"כ בתפיסה שטחית, חמדה מתוקנת היא חמדה לארץ ישראל, לירושלים, לבית המקדש, לארון - כולם נקראים חמדה, ואלו הם לכאורה חמדות טובים. "דניאל איש חמודות" - בתפיסה שטחית זהו חמדה לדברים טובים. ואילו חמדה רעה ומקולקלת היא כאשר האדם חומד לדברים לא טובים.

אבל בהבנה ברורה, יש שני מהויות של חמדה. יש חמדה טובה ויש חמדה רעה. זה לא רק מה הוא חומד, האם הוא חומד דבר טוב או דבר רע. ברור שחמדה טובה הוא כאשר האדם חומד דבר טוב וחמדה רעה כאשר האדם חומד דבר רע - אבל כל זה רק התולדה. בעצם הכח של חמדה עצמו יש כח של חמדה טובה ויש כח של חמדה רעה. מהי חמדה טובה ומהי חמדה רעה? ההגדרה של חמדה טובה היא "נחמד למראה", וההגדרה של חמדה רעה היא "נחמד להשכיל". וצריך להבין ההגדרות אלו, אבל אלו הם ההגדרות של חמדה טובה וחמדה רעה, והמה כמעט מפורש בקרא.

המשל ברור מאד. דבר שהוא מחוצה שלי יכול להיות שהוא דבר גדול ממני. דבר שנכנס אל תוכי - חייב להצטמצם למידותי. מים שנמצאים בחוץ יכולים להיות מים שאין להם סוף, אבל מים שנמצאים בתוך כלי הם הצטמצמו לגבולותיו של הכלי. אחרת, הם לא יכולים לכנס לתוכו.

כל זמן שמראה תופס את מה שנמצא בחוץ, ואני תופס שהוא מעבר להשגה שלי ומחמת כך אני לא יכניס את הדבר לתוך תוכי, אז אני משיג שזה מעבר להשגה שלי, ואני מקבל ממנו לפי ערכי. אבל אם אדם ח"ו תופס את הדבר שהוא יכול להצטמצם הדבר להשגתו שלו, בלשון מושאל זה נקרא שהוא מכניס את הדבר לתוך תוכו והוא מצמצם את הדבר לתפיסתו שלו, וזה בעצם שורש הקלקול.

בלשון חז"ל זה נקרא 'אהוב למעלה ונחמד למטה'. למה לא הפוך - נחמד למעלה ואהוב למטה? בלשון פשוטה, כל בר דעת מבין שזה לא שני דברים שהוא אהוב למעלה ונחמד למטה, אלא, הוא נחמד למטה מכח שהוא אהוב למעלה. כאשר אהבה משתלשלת למטה אילינו - מהי נקראת? זה חמדה דקדושה, שאני תופס שעצם הדבר הוא מעבר להשגתי, ומתגלה רק חלקו שבדבר למטה, כפי ערכי. 'אהוב למעלה' הגדרתה היא - דבר יותר עליון. 'נחמד למטה' - שבדבר עליון השתלשלת למטה באופן מסוים, ואני מגדיר את הדבר כנחמד, דבר שהוא מעבר להשגתי והוא מתגלה רק חלקו אילי. זה 'נחמד העץ למראה'.

חמדה דקדושה ענינה א"כ שאני מביט ורואה דבר מעבר לתפיסתי שלי ולוקח אני חלק ממנו לצרכי, אבל אני מבין שלקחתי רק חלק ממנו בלבד. וחמדה דקלקול ענינה - שאני לוקח את הדבר ומצמצו לתפיסתי.

... ברור מאד מהי חמדה דקלקול. כאשר אני לוקח דבר שהוא מעבר להשגות וגבולות שלי ואני מכניס אותו אלי, זה הגדרת החמדה. בלשון ברורה מאד, כתיב "לא תחמוד בית ריעך ולא תחמוד את אשת ריעך" - מה עומק האיסור לחמוד בית רעהו ואשת רעהו? כי הם לא שלי, אמת. אבל בעומק יותר, כי דבר שאינו שלי הוא בעצם מעבר לגבולות שלי.

זה עומק דברי האבן עזרא שהכפרי לא חושק להנשא הבת מלך, כי זה מעבר לגבולותיו, לא רק כי זה לא שלי, אלא כי זה מעבר לגבולותי. האיסור לא תחמוד מגדיר שאם זה לא שלי, זה מעבר לגבולות שלי. ואם אני מכניס הדבר אלי, אני מצמצם את הדבר לגבולותי.

בתאווה, אני רואה שדבר שהיא חוצה לי. אמנם בחמדה, אני מצמצם הדבר אלי.

כל עומק איסור אכילה מעץ הדעת מהי? שכל דבר אני תופס, הוא רק לפי מה שאני תופס - ומעבר ממה שאני תופס, לא קיים. וכמו שאמר הרמב"ן על אריסטו - שהאדם מצמצם הדבר למה שהוא תופס. וזה עומק האיסור לא תחמוד. (דעת מידותיך מהות המידות 033 מים - חמדה)

לענינו דידן, כאשר האדם חומד, בעצם יש כאן צירוף של שני דברים - העריות שבדבר, והגזל שבדבר. בדקות, זה גם בגזל וגם בעריות, רק עריות מגלה את העריות שבעריות, ואילו הגזל מגלה את הגזל שבגזל. אבל יש כאן שני כוחות. עריות - זה מה שהוא רואה, "טוב מראה עינים". גזל ענינו, מה שאני לוקח. ומהי הגדרה של חמדה? חמדה מתחילה בתפיסה של עריות ומסתיימת בתפיסה של גזל. וא"כ לא רק שהגזל עיקרו חמדה, ועריות עיקרו תאוה. אלא בעומק, כל חמדה היא תהליך מעריות לגזל. החמדה מתחילה ב"תאוה לעינים", בראייה, והיא מסתיימת ויוצאת מכח אל הפועל שאני לוקח את הדבר אילי, וזהו "נחמד העץ למשכיל". זה תהליך של עריות לגזל, וזה הגדרת חמדה דקלקול.

הגדרנו מה היא חמדה, ולפי"ז מהו הגדרת איסור לא תחמוד. ההגדרה העצמית שנקרא חמדה היא תהליך מעריות לגזל, מראייה להוצאה אל הפועל.

בגזל, האדם מפריד את הדבר מבעליו ומכניס את הדבר איליו. אבל בחמדה, האדם לוקח את הדבר איליו יחד איתו. זהו בעומק לא תחמוד בית רעך ואשת ריעך, שאומרים על זה חז"ל - לוקח כל מה שיש לו. כי בחמדה האדם חומד את עצם הדבר עצמו יחד איתו, ואז הוא מצרף את הדבר לאיליו - לא רק שלקחתי את הדבר ממנו, אלא לקחתי את נפשו. לשון הגמרא במסכת בבא קמא, "כל הגזול פרוטה מחבירו כאילו גוזל את נפשו", זהו הגדרת החמדה, שהפכתי את הדבר כחלק ממני. הגזל הוא רק ביחס להפרוטה, אבל כאילו גוזל את נפשו - זה מדין חמדה. הוא לוקח גם אם ממונו וגם את נפשו, זהו עומק הגדרת החמדה.

מה ההבדל אם אני רק רואה הדבר או אם אני מכניס הדבר לתוכי? יש הבדל עצום ונורא, וזה מגדיר את שורש איסור לא תחמוד, ששורשו ביסוד המים.

בכח של ראייה, אם אדם רואה דבר שהוא למעלה מהשגתו, לדוגמא, אדם שהולך למקום ורואה שמה אור גדול, כגון בימי חנוכה שהוא כולו הארה ומדליקים נרות חנוכה - האור יכול להיות הרבה מעבר ממה שאני צריכה אבל אני משתמש בה לצרכי. אבל אם אני מכניס אותה לתוך תוכי, במילים עמוקות, מצמצמתי אותו לתפיסתי שלי.

זה נקרא עץ הדעת. אדם שלומד תורה והוא משיג שהתורה היא אור של הבורא, אור שאין לו סוף - האם אני יכול להנות מאותו אור? התשובה הברורה - כן. אבל אם האדם מצמצם את אותו הארה לתפיסתו שלו, אז הוא מצמצם את כל הדבר לגבולותיו שלו. וזה עומק הפגם של עץ הדעת. "להנות מזיו שכיתנו" - הכוונה היא, שאני תופס כל הזמן שכל ההארה מהי - זיו בעלמא. אבל בעצם האור, וקל וחומר בעצם המאור, הוא הרבה מעבר מכל השגה שלי. זה נקרא "נחמד העץ למראה".

זהו עומק ההבדל בין "נחמד העץ למראה" ל"נחמד העץ למשכיל". כאשר אני רואה דבר ואני רואה שהוא למעלה מהשגתי - זה "נחמד העץ למראה". אבל כאשר אני מצמצם את הדבר להשגתי ואני מכניס את הדברים לתוך תוכי - זה "נחמד העץ להשכיל".

דעת תבונות

ואל תטעי לומר שגם לתת ביאור לחכמה צריך להראות סכלות, וכן לבאר החסידות צריך להראות האכזריות, כי אין הפך ניכר אלא מהפכו; כי צריך להבין שכל מעלות הטוב אין לנו להבינם אלא מעלות הטוב לפי מה שהוא טוב, ושליטת ההיפך של המעלות ההם אינם בכלל גדר המעלות ההם הטובות, אלא כולם כאחד נכנסים תחת גדר היחוד, שהוא שליטת כל מה שהוא שזולתו, וכולם מיני הסוג הזה יחשבו. ומי שרוצה להבין צריך שלא יערב מיני סוג אחד עם מיני סוג אחר.

כיצד לתפוס כל דבר, באורך מישר, או דבר והיפוכו. וזהו בכל דבר בדברי החכמה שאנו לומדים, בכל חלקי התורה, יש לנו שתי צורות כיצד לתפוס, באורך מישר - ישר, או באופן של דבר והיפוכו. לומדים גדר של דין, ראשית כל צריך להבין מה כתוב, זה אורך מישר, לאחר מכן מתבוננים מהו הצד ההפוך של מה שכתוב. לומדים סברא, מהו האורך מישר של הסברא, ואח"כ מה ההיפך של אותה סברא. בגילוי עתה בעוה"ז עדיין אין לנו גילוי יותר גבוה מהמדרגה שנקראת גילוי היחוד, כלומר, מכח ה'אורך מישר' אנו לא משיגים בשלימות, ולכן, האופן להשיג דבר בשלימותו הוא רק מכח דבר והיפוכו, זו תורת היחוד של הרמח"ל.

בפשטות כאשר לומדים את תורת היחוד של הרמח"ל זה נראה כ'דבר לעצמו', אך בעומק, זה כל פנימיות הבריאה. וכאמור לעיל, ספר זה מוביל אותנו לא רק איך לעתיד לבוא יהיה גילוי היחוד, אלא איך כבר עכשיו אנו חיים בתוך הבריאה מכח ההארת גילוי היחוד, ודאי ששלימות גילוי היחוד יהיה לעתיד לבא, אבל צורת מהלך חיים של גילוי היחוד הוא כבר השתא לכל אחד בבחירתו שלו.

הדברים הם למעשה ממש לכל צורבא דרבנן שרוצה להגיע לפנימיות גילוי היחוד, מהלך גילוי היחוד למעשה כיצד הוא - הוא כפי שנתבאר כעת בס"ד.

יש שני תפיסות כמו שנתבאר, יש מה שהאדם תופס דבר ב'אורך מישר', ויש מה שהוא תופס דבר בסוד 'דבר והיפוכו'. בלשון חז"ל זה נקרא: 'לית נהורא אלא מגו חשוכא', לא משיגים את האור אלא מתוך החושך. תפיסת החכמה כשלעצמה, חסידות כשלעצמה, השגתה נקראת 'אורך מישר', שפע של חכמה שנשפע אלינו, שפע של חסידות הנשפע אלינו, אנו מכירים את חכמתו וחסידותו. אך התפיסה השניה שבבריאה היא, שכל דבר נתפס מתוך דבר והיפוכו, זו המדרגה הנקראת גילוי היחוד, ואם תאמר שגם את החכמה אי אפשר לתפוס אלא מתוך הסכלות, תשובה לדבר, את החכמה עצמה אפשר לתפוס בשני מהלכים, מדין מהלך של 'אורך מישר' תופסים את שפע החכמה שנשפע, 'יהיב חכמה לחכימין', מחכמתו יתברך הוא נותן לנו. ומדין היחוד, אנו תופסים את החכמה מכח סכלות. כל היסוד שאין דבר ניכר אלא מתוך הפכו, שורש יסוד זה הוא, מהתפיסה הנקראת 'יחוד', תפיסת דבר והיפוכו. ובעומק, משלילת היפוכו נתפס חיובי. ובעומק יותר, משלילת גדרי הנבראים בבורא אנו משיגים את הבורא, וזו צורת ההשגה.

מי שרגיל בספר מורה נבוכים, יראה שזו צורת הלימוד של הספר, שאין יסודו ביאור והשגה של הדברים לכתחילה, אלא משלילת הדבר התחתון משיגים את הדבר העליון. וכן מי שרגיל בלשון הרמח"ל, פעמים רבות הוא משתמש בלשון הקדמונים 'לא יש', מהו המושג 'לא יש'? זה לא המושג 'יש' ולא המושג 'אין', אלא 'לא יש', כלומר, אני תופס דבר מכח ה'לא יש', שלילת היש שבו, זו התפיסה. זה לא רק ענין של סגנון לשון הקדמונים בלבד, אלא זה תפיסת שלילה - 'לא יש'.

לפיכך, במעמקי הנפש צריך להבין שיש שני כוחות

דע את תורתך - חיבור לתורה

פרק יג' - שכינה בעסק התורה

ההבדל בין מדרגת תורת דמשה

למדרגת תורה דמשיח

מה ההבדל בין מדרגת תורה דמשה רבינו למדרגת תורה במדה מסוימת של תורת משיח? זה השתי פנים של עסק התורה שנתבאר עד השתא.

ב'ללמוד על מנת ללמד, אני תופס את התורה ביחס לכך שהוא 'ברא עלמא'. שורש הדבר לזה הוא ב'שית אלפין שנין הוי עלמא', ששים רבוא נפשות, זה התפיסה שמכח כך הוא תופס את התורה.

אבל בתפיסה של תורה שקדמה לעולם, מי שיושב ועוסק בתורה במדרגה זו לא תופס את התורה ביחס ללמד לזולתו. ולכן נאמר על לעתיד לבוא, 'לא ילמדו איש את רעהו', כי אז התורה היא לא תהא באופן של ללמוד וללמד. וח"ו לתפוס שזה רק תורה ללמוד לעצמו בלבד, אלא זה באותו תפיסה שהאדם צריך ליתן מעשר עד חומש מנכסיו, ובאותו תפיסה של 'אדם רוצה בקו שלו'. התורה של לעתיד לבוא הוא לא תפיסה של ללמוד וללמד אלא היא תפיסה שהמציאות היא פנימה, תורה שנלמדת לעצם ה'לו'.

'אלול' נקרא כן מלשון 'לא לו', רמז שהאדם לא יהיה רק לעצמו, אבל גם בזה רמז ל"ו צדיקים נסתרים, שאצלם כל דבר הוא 'לו' ולא לאחרים, כמובן זה לא במובן התחתון של ה'אני' דקלוקל של אנכיות, אלא במובן שהתורה היא לא על מנת ללמד, אלא התורה היא מציאות עצמית.

תפיסת תורה של קדמה לעולם -

ללמד תורה כי זה עצם המציאות

כל פעם שהאדם לומד על מנת ללמד, הפנים התחתונות בזה הוא שאין לך חסד גדול מזה, שהרי למדו אותנו חז"ל "תורת חסד על לשונה" - זה לומד תורה ומלמדה לאחרים. ועל חסד נאמר "עולם חסד יבנה", העולם נבנה על חסד, על מנת לאחרים.

אבל אם מתייחסים לתפיסה שקודם לכן, של קודם שנברא ה'עולם', שם אין 'עולם חסד יבנה' כי שם אין 'עולם'. שם לא נאמר ללמוד תורה ומלמדה לאחרים. במדרגה הזו למה הוא לומד התורה? כי זה עצם המציאות!

היום שהאדם לומד תורה ומלמדה לאחרים, בעצם אין כאן תפיסה של המציאות. כי לא צריכים ללמד לאדם את עצם מציאותו. אם צריך ללמד לאדם את עצם מציאותו, זה סימן שהאדם אינו נמצא במציאותו של עצמו ולכן צריך ללמד אותו.

תפיסת ללמוד וללמד ותפיסת ללמוד ללמוד

עד השתא ביארנו שתי פנים של צירוף לשכינה של מי שיושב ועוסק בתורה - מדרגת אחר שנברא העולם ומדרגת קודם שנברא העולם. עכשיו נדבר בלשון יותר מעשית.

אדם שיושב ועוסק בתורה - יש בזה שתי תפיסות במעמקי הנפש. יש תפיסה של 'ואהבת לרעך כמוך' - זה כלל גדול בתורה. הדוגמא הברורה לכך היא "ללמוד וללמד", כל מה שאני לומד הוא על מנת ללמד. זו התפיסה של 'משה קיבל מסיני ומסרה ליהושע'. משה הוא הרב השורשי ויהושע הוא התלמיד השורשי, "נער לא ימוש מתוך אהל", כל התפיסה שלו היה 'ללמוד על מנת ללמד'. זה תפיסה שאני לא לומד לבד.

הביטוי הברור לכך היה משה רבינו. במצרים אשה ילדה ששה בנים בכרס אחת, עד שהיה ששים רבוא. ועומק הדבר, כי כל מה שמשה תופס, זה בשביל הששים רבוא. בודאי כפשוטו משה היה רק אחד, ונשמת משה כולל את כל הששים רבוא כולם, וזה נכון, אבל בעומק, כל דבר שהוא תופס אותו, הוא תופס אותו לששים רבוא. ללמוד על מנת ללמד ששים רבוא. הוא לא תופס דבר לעצמו אלא הוא תופס דבר לששים רבוא. ולכן משה נקרא רעיא מהימנא. רועה נאמן הוא, שכל מה שהוא תופס היה ביחס לששה רבוא.

בכל דור ודור יורד בחינת משה רבינו, ואלה הם מנהיגי הדור שהם לא תופסים את מציאות עצמם לעצמם, אלא כל תפיסתם זה 'ללמוד על מנת ללמד', הוא תופס את כל השגתו על מנת להעתיק אותה. יש מי שתופס את כל השגותיו רק על מנת להעתיק אותם לתלמידיו הפרטיים, ויש מי שתופס את הכללות, והוא נקרא בחינת משה - ללמוד על מנת ללמד לששים רבוא. זה נקרא מדרגת 'הר סיני', 'משה קיבל תורה מסיני' שהיה בששים רבוא, שכל פעם שהוא עוסק בתורה זה בתפיסה של ששים רבוא.

אבל יש מי שעוסק בתורה בתפיסה של תורה שקדמה לעולם. שם אין ששים רבוא.

מי שתופס שיש שם רק אני לבד, במובן של 'אני' התחתון, זה כמובן נפילה למטה. ועל זה נאמר בעומק שמי שיושב ועוסק בתורה בד בבד חייב מיתה, 'חרב על צואריהם של שונאיהם של ת"ח שיושבים ועוסקים בתורה בד בבד'.

אבל יחיד שעוסק בתורה והשכינה יושבת ושונה כנגדו, זה מי שעוסק בתורה בתפיסה שהוא לא בא על מנת ללמד - אלא, היא תורה לשם תורה^א לעצמה.

^א [וכלשון הזוהר, 'אתפשטותא דמשה בכל דרא']

^ב [כלשון הרא"ש בנדרים, שתורה לשמה היא 'תורה לשם תורה']

שולחן ערוך עם ביאור בלבבי משכן אבנה

סימן יא' - סעיף ט': יעשה נקב באורך הטלית לא למעלה משלש אצבעות (היינו גודליו) מפני שאינו נקרא כנף, ולא למטה מכשיעור שיש מקשר גודל עד הציפורן משום שנאמר על הכנף, ואם היו למטה ממלא קשר גודל היה תחת כנף. הגה: ומודדין זה ביושר ולא באלכסון מן הקרן.

בירור הלכה - סעיף ט'

והגדיר הב"י על אתר את יסוד סעיף זה, וז"ל, שסוף הבגד ממש פחות מכדי קשר גודל, קרוי קרן. ומכדי קשר גודל עד כדי שלש אצבעות, נקרא כנף. ולמעלה משלש אצבעות קרוי בגד, עכ"ל.

וכתב שם הב"י, וז"ל, ורבינו הגדול מהר"י אבוהב ז"ל כתב, שהטעם שצריך שיהיו בתוך שלש וכו', הוא מפני שאין נקרא בגד פחות משלש אצבעות וכו', עכ"ל (מהר"י אבוהב), ולא הבנתי דבריו, שאע"פ שאינו נקרא בגד פחות משלש אצבעות, כנף דבגד מקרי, וקרא על כנפי בגדיהם קאמר ולא על בגדיהם, עכ"ל.

ובביאור דברי מהר"י אבוהב נראה, דכל שיש בו ג' אצבעות "ראוי" להקרא בגד, כי יש בו שיעור בגד. ואע"פ שהוא נקרא "כנף" בגד כי אינו לעצמו, אלא המשך של הבגד, אולם כשאמרה תורה על כנף בגדיהם, צריך שיהא נקרא כנף, ושלא יהא חשוב שראוי להקרות בגד, אע"פ שעכשיו אינו בגד לעצמו, ודו"ק.

ונראה שהדברים כמעט מבוארים בפירוש בדברי מהר"י ח' חביב ז"ל (הובא בב"ש) וז"ל, צריך שלא יכנס בבגד שלש אצבעות שלמים, כי הוא שיעור חשוב לנקרא בגד לענין טומאה, וא"כ היה על הבגד ולא על הכנף, ואין מקום לקיים על הכנף ולא תחת הכנף ולא בבגד, רק שיהא הציצית "תוך" האצבע השלישית "קודם השלמתו", ובזה יש לו להקרא על הכנף וכו' ולא בגד כל עוד שלא הניחו למעלה משלש אצבעות שלמות שיש בהם שיעור בגד, עכ"ל. וביאור דבריו נראה כנ"ל, שצריך שלא יהא "ראוי" לשם בגד כלל, ודו"ק.

והנה בטור כתב, וז"ל, ויעשה נקב באורך הטלית "בתוך" שלש אצבעות, אולם בשו"ע כתב יעשה נקב באורך הטלית, לא "למעלה" משלש אצבעות (ועיין ב"ח), עכ"ל. וביאר בב"י, וז"ל, מה שכתב רבינו שעד כדי שלש אצבעות מהכנף הוא מקום ציצית, הוי עד ועד בכלל, דמרוחק שלש אצבעות בצמצום כשר, ואע"פ שכתוב ברוקח (סימן ססא) ולא ירחיק מן הכנף שלש אצבעות, צריך לידחק בפירושו כי היכי דלא נפלוג, עכ"ל, עיי"ש.

ולהנ"ל נראה שנחלקו, כי רש"י וסייעתו ס"ל, שכל שהוא לא למעלה משלש קרי ביה על כנף, כי עד שלש כנף, ומעל שלש מקרי בגד. אולם הטור והרוקח, ס"ל כמהר"י אבוהב ומהר"י ח' חביב, שבעי שיהא במקום כנף, שלא יהא ראוי להקרא בגד, ואם יש בו שלש בצמצום קרי ביה ראוי להקרא בגד, ולכך בעי בתוך שלש דייקא, ושלש בצמצום פסול.

והרמב"ם (ציצית, פ"א, ה"ו) כתב וז"ל, כיצד עושין הציצית, מתחיל מזוית של טלית שהיא סוף האריג, ומרחיק ממנה לא יתר על שלש אצבעות למעלה ולא פחות מקשר אגודל, ומכניס שם וכופלן באמצע, נמצאו שמונה חוטין משולשלין תלוין מן הקרן, עכ"ל. וצ"ב מדוע כתב מן הקרן, הול"ל מן הכנף. ונראה שס"ל לרמב"ם שתחת הכנף פסול, אולם בעי שיהא מן הכנף והקרן ולא תחת הכנף, ולכך כתב "מתחיל" מזוית של טלית. ולשיטתו זהו דין שתהא נוטפת על הקרן, ודו"ק.

הלכה פסוקה - סעיף ט'

מקום הטלת הציצית, לא למעלה משלש אצבעות, ולא למטה מכשיעור שיש מקשר גודל עד הציפורן, ומודדין זה ביושר ולא באלכסון מן הקרן

פירוש על דרך הסוד - סעיף ט'

הנה שלש אצבעות ממש, היינו באצבעות האדם, מצינו לגבי דין קמיצה, שחופה שלש אצבעות על פס ידו, וקומץ צמחצת וצמרחשת, מוחק בגודלו מלמעלה ובאצבע קטנה מלמטה, וזו אחת מעבודות קשות צמקדש.

וכן כח הדללה, פעמים שיעורו ג' אצבעות, כמ"ש (חגיגה, טו, ע"א) צופה היינו בין מים עליונים למים תחתונים, ואין בין זה לזה אלא שלש אצבעות (ועיין לשם, ספר הדע"ה, ח"ב, ענף כד, י). וכן לגבי הפרש ראוי בין דדים אמרו (כחצות, עה, ע"א) בין דדי אשה, וכמה, אמר אב"י שלש אצבעות. ועוד אמרו (ב"ב, פט, ע"א) טורטני (פירש צערוך, לשון קף מאזנים), תלוי צאזיר שלש אצבעות וגזוהה מן הארץ שלש אצבעות. ועוד מקומות צחו"ל נאמר דין הפרש והצדל צשיעור של ג' אצבעות. וביאורו, אצבע, מלשון צנע, לחלק, כי האצבעות חלוקים זה מזה, ושורש ג' אצבעות, הוא חזקה של חלוקה, והצן.

ופנים אחרות, ג' אצבעות, הוא כח של חיבור, כמ"ש (זוה"ק, תיקונים, פט, ע"א) תלת אצבעין מתיחדין צקולמוס לכתיבה, ועלייהו אמר צן זומא, אין בין מים העליונים למים התחתונים אלא כשלוש אצבעות, ותרי אצבעין אינון דסמכין לון. וכן צקמיצה, כמ"ש לעיל, הוא חיבור של ג' אצבעות. ומכאן שורש שצגד נקרא כאשר יש צו ג' אצבעות ונחשב חיבור גמור של החוטין כראוי.

וכתב צרמ"מ משקלוב (דרושים על סדר ההשתלשלות, דף ש"ד) וז"ל, סוד שלש אצבעות, ג' פעמים אצבע, גימט' מנח הרצון, וגימט' סמאל נחש, עכ"ל. והצן שצסוד האחדות ג' אצבעות גימט' מנח הרצון, וצסוד הפרוד ג' אצבעות גימט' סמאל נחש. וכתב עוד (תמונת האזויות, דף רעד) וז"ל, שלש אצבעות, גימט' מתחלקת, עכ"ל, עיי"ש. וצמנח הרצון זה סוד קו ימין וקו סמאל ומתקלא מחצרים, וצסוד הפרוד, זה דעת דקלקול, כמ"ש שם, וז"ל, ואש מתחלקת (יחזקאל, א) גימט' שורש הדעת, עכ"ל.

והנה כפשוטו הטעם שלא יטיל הציצית למעלה משיעור ג' אצבעות, כי אזי הכנף יש לו ג' אצבעות, וזה שיעור צגד לעצמו, ואינו יכול להקרות כנף. אולם כתב צנהר שלום (דף טו, ע"ב) וז"ל, ויטיל הציציות צרחוק רחב שלש אצבעות מקיום הכנף כנגד ג' גבורות שצתחיתת היסוד שנתמתקו צירידת החסדים, ולא למעלה משיעור זה, כי עדיין לא נמתקו הגבורות העליונות, ולא יפחות משיעור חצי גודל שהוא החסד שצגבורות, כי צחורת החסדים לעלות אצדו הגבורות המיתוק, מוך מהחסד שצזהם שנשאר חציו ממותק, עכ"ל. ומקור דבריו צשער הכוונות (דרושי לציית, דרוש צ, ד"ה וגשלים עתה לצאר ענין תלות הציציות). ועיי"ש צהרצנה יותר צמה שארז"ל שלא יפחות מקשר אגודל.

קונטרס עתיק

עתיק - יסוד מתלבש במצח דא"א

אותיות צנור, כי צנור הגדול הממשיך השפע מראש שהוא חכמה, הוא יסוד סיומא דגופא, עכ"ל.

ונקרא רעוא דכל רעוין, או רעוא דרעוין, או רעו דרעותין (זוהר יתרו, פ"ח ע"ב), וביאר הגר"א (ספד"צ, פ"א) וז"ל, ואור רעוא דרעוין, ששורש כל הרצונות הכל בו. ובלשון העמק המלך (ש"י, פ"י) רצון של כל הרצונות (נאחזים ונתלים בו, לשון מבוא שערים, ש"ג, ח"ב, פ"ז). וביאור נוסף מצינו בנובלות חכמה אות נד, וז"ל, שבתיקון זה נשתתף הוד עם יסוד, ונקרא הוד בשמו של יסוד הנקרא רצון, וגם נצח נשתתף עמו שנקרא ג"כ רצון שהוא אחד מן החסדים, ע"כ נקרא תיקון זה רעוא דרעוין, ר"ל רצון של הרצונות, עכ"ל.

וכתב הרמח"ל (אדיר במרום, ד"ה מצחא בגולגלתא) וז"ל, דע, כי מילת רצון יש לה הרבה הוראות, רצון יורה על המחשבה הרצונית, רצון יורה על מה שאחד רוצה שיהיה, והוא כמו גזרה שכלית, רצון יורה על חפץ וחשק, רצון יורה על כוונה תכליתית, רצון יורה על פיוס וסבר פנים יפות, וכו', והוא כי כאן מתגלה הרצון עצמו, כמו שראוי שיהיה בסוף כנ"ל (לסלק הרע ורק להיטיב עי"ש בארוכה), ולכן הוא חסד גדול שבהגלותו הכל נמתק, אמנם באמת מזאת הבחינה נמשכים הרבה מאורות ונקראים כולם רצון, כגון דעת או יסוד, כי כלם מתגלה בהם מיתוק גדול מבחינת כח הרצון הזה, עכ"ל עי"ש. ומצד א"א, הוא רצון להיטיב, השפעה בחינת מים. ומצד עתיק, אש, רצון להחזיר הכל לשורשו. ושם נגלה כללות ההפכים של הרצון.

כתב בעץ החיים (שער י"ג, פ"ו, מ"ק) וז"ל, והיסוד (דעתיק) מקומו במצח (דא"א) ולכן תמצא כי כמו שהחסד הוא גנוז ונחית בפומא דאמא, גם חסד עלאה דרדל"א נחית הכא במצחא ששם הוא היסוד, ושם מתגלה כח האי טורנא נאה בסימא, ונקרא רצון, כי נמשך מן החסד דרדל"א. וז"ש באד"ז, מצחא דמתגליא בע"ק רצון איקרי, דהא האי רדל"א פשיט חד טורנא, עכ"ל. ויסוד דעתיק מושפע מפנימיות דעת שלו, עיין ע"ח, שער מ"ד, פ"ז. וכן מאיר שם אור הבינה והחכמה דעתיק, כמ"ש בעץ חיים (שער י"ג, פ"ו, מ"ק) וז"ל, בינה דעתיק לא נתלבשה כלל, אמנם נמשכת הארה ממנה מבחוץ עד מצח דא"א, גם ברישא דא"א הוא דעת דידיה, ובתוכו יסוד דעתיק, וגם יוצא הארה מיסוד הנ"ל ובוקע ויוצא לחוץ ופוגע באור בינה דעתיק אשר בחוץ, ומכים זה בזה, "וזה שבפנים יוצא לחוץ וזה שבחוץ נכנס לפנים", וכו', והנה ברדת כל אלו האורות מבינה דעתיק כנ"ל, בהכרח הוא שאור החכמה דעתיק תהיה נעלמת בתוך הארת הבינה ומאירה גם היא וכו', עכ"ל. והבן מאוד, שבמצח דא"א, מאיר חכמה - בינה - דעת - חסד - יסוד, דעתיק, כולם יחדיו, ודו"ק.

ויסוד המולבש במצח, נקרא מצח הרצון, והטעם כמו שנתחדד בשער מאמרי רשב"י (פירוש האד"ז), וז"ל, היסוד דעתיק יומין, מתגלה בו החסד דעתיק יומין, הנקרא רצון, כי כל חסד הוא רצון בסוד נוצר חסד, אותיות רצון חסד, כי הוא נשמר ונגנז בתוך היסוד, עכ"ל. ונהפך כאן מרצון לצנור, כמ"ש בזוהר הרקיע (פירוש התלמיד לספד"צ), וז"ל, רעוא דרעוין, ר"ל רצון רצונים, והוא כי יסוד נקרא רצון, שהוא

03.578.2270

books2270@gmail.com

רכישת ספרי הרב
ספרי אברמוביץ
משלוח ברחבי העולם

U.S.A.
SHIRAH DISTRIBUTORS
Tel. 718-871-8652

4116 16th Avenue
Brooklyn, NY 11204
sales@shirahdist.com

ב' הוא רוחא דבגוה המעלה מ"ן: הוא מה שנתבאר לעיל שנעשה ממילא שלא על ידינו.

ג' הם המ"ן עצמן: היינו המ"ן שמעלה התבונה.

ויש שם ס"ג בתבונה ועם י' אותיות הרי ע"ג ופ' נימיותו הוא שם א"ל שבשם ס"ג: והיינו מילוי ס"ג שהוא יו"ד ה"י וא"ו ה"י, שיש בו ג' יודין וא' והוא ייא"י, והוא גימ' א"ל, והוא פנימיות הס"ג, והיינו דאותיות המילוי, והם ו"ד של מילוי י' ראשונה, י' דמילוי ה"י, א' דמילוי הו"י,¹ וי' דמילוי ה"י אחרונה,

והיצוניותו הוא שארית הס"ג כשתסיר כללות ג' יודי"ן ואלף שהוא ד' אותיות גימטריא א"ל נשאר ס"ט ועם הכולל הרי ע': והיינו שלא מסירים את חשבון א"ל, אלא רק ד' אותיות ייא"י, נמצא ס"ט ועם הכולל הרי ע'. והטעם שמסירים רק את האותיות היינו כי הוא בחינת 'שם' שהוא בחינת אותיות,

משם תקבל הנוקבא ב' (נ"א בחי') מוחין דאלהים שבה בניקה וזה הארת נה"י דתבונה לתוך נוקבא דז"א: להבין ענין זה צריך לבאר סוגית הכוונות ואין כאן מקומן ונבאר בקצרה. הנה במילת שמע הוא הארה הנמשכת מאימא לנוק' דז"א, והוא סוד שמ-ע, והוא סוד הע' הנ"ל, (ובמילת ישראל הוא הארה הנמשכת מאבא לז"א), והיינו שבמי לת שמע מכוונין שהמלכות מקבלת מוחין מזווג דחיצוניות ישו"ת.

ומקבלת (נ"א ועוד מקבל') המוחין משם ב"ן דחי' צוניות ומהמ"ן דחיצוניות. והענין כי שם ב"ן הזה הוא עצמו שם ב"ן ואח"כ תעשה ציורין ותקח ג' ווי"ן שבו עם הב"ן הנ"ל הרי ע': הוא אופן נוסף של מדרגת הע' הנ"ל, מדין שם ב"ן גמור, ומה שנתבאר לעיל הוא מדין השורש של הב"ן שהוא שם ס"ג, ששורש שם ב"ן הוא בס"ג כנודע ששם ב"ן הוא שם ס"ג דס"ג, והיינו ששורש ה' בתראה בה' קמאה. וג' ווי"ן היינו באות ה', כלומר כי שם ב"ן באות ה' דשם הוי"ה כנודע, ויש באות ה' הבחנה של ציור ג' ווי"ן, וכשתוסיף מספרם שהם י"ח על מספר ב"ן נמצאו ע'.

וזוהו רוחא דשדי בגוה והוא בחי' מ"ן (נ"א והוא המוחין): והיינו דרוחא דשדי בגוה הוא מדין הב"ן

זה בנעלמות. והוא סוד 'אין האשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי', כלומר הברית שנעשה בניהם הוא רוחא דשדי בגוה, הוא בחינת חיבור רם בחינת שקיים חיבור תדיר, ולכן העלאת מ"ן נעשה ממילא ולא על ידינו, והבן.

ולזווג הפנימי הב' צריך שזו"ן עצמן יעלו מ"ן ובחי' המוחין שלהם הם המעלים מ"ן הנ"ל דפני' מית וזה אינו נעשה אלא על ידינו: כי זווג הפנימי הוא בבחינת תוספת כנ"ל, ולכן צריך שזו"ן יעלו מ"ן מכח מעשינו, והיינו דכאשר המוחין מעלים מ"ן גורמים לזווג דאו"א, והיינו זווג דפנימיות דיסו"ת שהוא בא בבחינת תוספת, ותלוי במע' שה התחתונים, ולכן גם העלאת המ"ן לצורך זווג דפנימיות ישו"ת הוא על ידינו, והבן.

והנה קודם ק"ש של שחרית היה לז"א גם מוחין פני' מים דאבא דיניקה, והיו חסרים לו מקיפי דאבא די' ניקה, והם חיצוניות העולמות שהם שמות אלהים, ולהמשיך אלו צריך זווג דחיצוניות דאו"א והם יש"ס ותבונה המזדוגים הנעשין בבחינת חיצוניות לבד מעצמם ע"י האי רוחא דשביק בגו' אשר הוא אז מעלה מ"ן שלא על ידינו אלא ממילא: נחדד שחי' צוניות העולמות שהם ישו"ת דחיצוניות, שעל זווג זה נאמר שזווגם תדיר מחמת שהוא לצורך קיום העולמות, אין כוונת הדבר שהוא חיצוניות ביחס לכך שהיא המדרגה התחתונה, אלא כוונת הדבר שחיצוניות היא כל סדר הקטנות שהם שמות אלה"ם שאזי הוא גדל ממילא, דהנה מה שחסר לו השתא שהם מקיפי אבא דיניקה אינה המדרגה התחתונה, ומ"מ היא הגדלה דממילא ונעשה ע"י רוחא דשדי בגוה, והיינו שהיא חיצונית ביחס למה שגדל ממילא שלא על ידינו, וזו מדרגת הקטנות, וכמו שקטן אין ערך למעשיו הכא נמי מעין כך אין תלוי במעשינו, והבן.

והענין כי הנה ג' בחי' יש בזווג החיצון: הזווג נצרך הן לז"א והן לנוק', אולם הרב עד השתא ביאר מה שנצרך לז"א והשתא מבאר מה שנצרך לנוק'.

הא' הוא תבונה עצמה הנקרא ז"ת דאמא: יש כמה הבחנות של היחס של התבונה מול הבינה, הגד' רה אחת היא שתבונה היא מלכות דבינה, ובהג' דרה אחרת התבונה היא מהחזה ולמטה דבינה, והגדרה אחרת הבינה היא ג"ר והתבונה היא ז"ת.²

² ושונה הגדרה זו דהיינו שכל הז"ת היא תבונה, דמה שהיא מהחזה ולמטה היינו רק מב"ש דת"ת ולא מהזרועות, ודו"ק, ועיין בלח"י.
³ ולא מניין את הו' אחרונה כי הוא ממין הו' הראשונה, בלח"י.

דנוק' שהוא נקרא נקודת ציון, דכנודע דסוד ציון וירושלים, ירושלים היא הנוק' עצמה ונקודת ציון הוא היסוד דנוק', והיינו כי יש יסוד עליון בבחינת יוסף שהוא יסוד הכללי, יסוד דזכר, ויש יסוד תחתון דנוק' בחינת בנימין.

והנה בהשקפה ראשונה רוחא דשדי בגוה הוא בחינת הזכר שנותן ממנו ונותנו למקום היסוד שלה שהוא בחינת הזכר דנוק' שהוא מעין דיליה, אולם בעומק מה שהוא נותן לה הוא בחינת עטרת היסוד שהיא בחינת מלכות שבו, בחינת נוק' דז"א למלכות, והיינו דמדין הזכר הוא מלכות דיסוד ומדין הנוק' היא מקבלו ליסוד דמלכות, ובזה מתגלה כאן עומק של חיבור בין זכר ונקבה.

והוא הסוד שפעמים הנוק' היא נקראת פרצוף לעצמה, ופעמים עטרת היסוד היא הנקראת נוק'. והיינו כי אמנם הוא רוחא דשדי בגוה והוא בחינת זכר, אך מאידך אינו יסוד גמור אלא הוא עטרת היסוד דז"א שהוא בחינת הנוק' שבזכר, ולכן מחד הגדרת רוחא דשדי בגוה הוא חלק שניתן מהזכר אך מאידך הוא נקרא נפשה עצמה, אולם רק כאשר יש לה שורש במלכות דיסוד דז"א יש את עצם נפשה שהוא יסוד דמלכות, ששם ניתן הרוחא דשדי בגוה, והבן.

והיינו כי הנוק' לעולם אינה פרצוף לעצמה, אלא היא בסוד נקודה, אולם כשהיא נקודה לעצמה אזי היא יורדת לבריאה ואין לה קיום באצילות, ומה שהיא באצילות תחת היסוד היינו שאזי היא בסוד נקודה בעטרת היסוד שהוא שורשה, ונעשית חלק ממנו, והוא סוד הנוק' שאין לאישה קיום אא"כ ני שאת לבעל. וכנ"ל שיש לה שורש גם בסוד נקודה במקום התפארת כאשר נעשה קיפול של הנה"י לחג"ת שאזי היסוד עולה לתפארת.

וכיון שנמשך מהבירור והוא שורש המובחר מכל חלקי הבירורים של המלכים: והיינו כי המלכים הם בחינת מלכות, והנה התבאר שבשבירת הכלים היה ב' קלקולים, א' עצם שבירת הכלים מחמת קלקול של 'אנא אמלוך', ב' קלקול של היסוד שהיה בחינת שז"ל, שכיון שנשברו הכלים נעשה

עצמו, ה' תתאה לעצמו, ולא רק מדין שורש הב"ן בס"ג, שורש הה' בתראה בה' קמאה, כפי שהתבאר באופן הראשון.

כי נמשך אליה בביאה ראשונה מהזכר עצמו ע"י הזיווג אע"פ שהוא ב"ן כבר נתבאר שהגבורה הניתנת בסוד זיווג הם זכרים ולא נקבות לכן נקרא בן ולא בת: כלומר מצד שרוחא דשדי בגוה בא מהזכר ע"כ שהוא בחינת זכר ולא נקבה.

והיינו כי בשם ב"ן יש בו הבחנה של נקבה ויש בו הבחנה של זכר, כי מצד המילוי הוא שם ב"ן שהוא ה' תתאה שהוא נוק', אולם הוא נקרא 'בן' ולא 'בת', ומצד כך מתגלה בו בחינת זכר, והיינו כי הב"ן מצד עצמו הוא בחינת הנוק' אולם מצד הרוחא דשדי בגוה הוא בחינת זכר, והוא עומק הטעם שנקרא ב"ן ולא ב"ת, מצד הרוחא דשדי בגוה שהוא זכר, ולכן נקרא רוח, מצד שהוא זכר, ז"א, שדי בגוה בנוק' בחינת נפש, והבן.

ונקרא רוחא קדמאה דשדי בגוה כי הוא מהברור שנברר מן המלכים לצורך עצמה של המלכות בייסוד שלה בבחי' זיווג כנ"ל ונקרא נפשה עצמה: הוא טעם נוסף למה שנקרא רוחא דשדי בגוה, והיינו דאינו מצד שהוא בא מן הזכר שלכן הוא בחינת תוספת של זכר לנוק' בחינת רוח שהוא זכר הניתן לנוק'. אלא רוחא דשדי בגוה הוא נפשה עצמה, בחינת נפש ולא רוח, והוא מה שנאמר ברחל ויהי בצאת נפשה כי מתה, והיינו שהרוח דשדי בגוה יצא ממנה ומזה נולד בנימין ומחמת כן לא יכלה יותר להוליד ואין אישה אלא לבנים לכן היא מתה, נמצא לפי זה שרוחא דשדי בגוה הוא עצם נפשה ולא תוספת שהזכר נותן לה, והוא עומק השאלה כנודע מהיכן יש לאישה חיות לפני נישואיה ואחרי נישואיה שנתגרשה, דלפי טעם א' אם הוא רק תוספת אין כאן שאלה, אבל לטעם ב' הוא שאלה, והבן.

וזו נקודה עמוקה, דהנה הזכר נקרא בכללות יסוד, והנוק' היא מקום הבית קיבול, אולם הרוחא דשדי בגוה ניתן למקום היסוד שלה, נמצא דרוחא דשדי בגוה אינו לא בזכר ולא בנוק' הגמורה אלא ביסוד

והיינו שע"י רוחא דשדי בגוה הנוק' נעשית כלי גמור באופן קבוע. והיינו כי הנה השבירה הייתה בכלי ולא באורות, אולם התבאר כמה פעמים שהיה 'שורש' לשבירה באורות, והוא דמה שהאור הופך להיות ניצוצות הוא בחינת שורש לשבירה, שהאור מתפזר לחלקים.

והנה התבאר בעולם התיקון שנעשו בירורין של חלקי המ"ה והב"ן, וכל פרצוף לקח לעצמו את חלקו מהמ"ה ומהב"ן, ולאחר מכן חוזרין ומתבררין בירורין כנ"ל. אולם כל זה תיקון הכלים, אולם היכן הוא תיקון שורש השבירה שהוא באורות, וברור שבלא שורש דתיקון באורות לא שייך תיקון בכלים, וע"כ שתיקון האורות היינו שלא יעשה האור ניצוצין, ותיקון זה מתגלה ע"י רוחא דשדי בגוה, שע"כ כל הבירורין והניצוצות עוברים דרך יסוד דנוק' ואזי אין פיזור ניצוצין, ומתגלה ע"י רוחא דשדי בגוה תיקון שורש השבירה באורות ותיקון בכלים גם יחד. והוא בחינת רוחא-רוח, אויר, אור-י, שהוא מעין אור ביסוד דנוק' ומעלה את הניצוצות לבחינת אור.

והוא עומק סוד 'אין האישה כורתת ברית אלא למי שעשה כלי, וכפשוטו היינו כי קודם היא היתה בור סתום ופתחה ועשה כלי שיש בו בית קיבול, אולם בעומק הוא תיקון יותר מכך, הוא תיקון שלא יהיה בה מציאות של שבירת הכלים, כלומר מצד שורש השבירה באורות שלא יתפזרו הניצוצות, והיינו ע"י ההוא רוחא דשדי בגוה שנמצא בה בקביעות, ודר' כו עוברים הניצוצות.

אור בלא כלים^ד, והוא בחינת יוסף שיצאו ממנו י' טיפין, מעתה התיקון הוא מעין הקלקול בהפכו המדוקדק, והוא דרוחא דשדי בגוה הוא היפך המ' דויק של בחינת שז"ל שהיה במלכים, ונבאר.

כלומר אמנם אחר שעשה תיקון כאשר היא מתע' ברת אך אחרי שנולד הולד הוא יוצא ואין התיקון שם בקביעות, אולם מעצם רוחא דשדי בגוה שהוא נעשה קבוע ביסוד דמלכות והוא עצם נפשה כנ"ל, הוא התיקון הגמור המדוקדק של שז"ל, שרוחא דשדי בגוה הוא הכח שממנו היא יולדת והוא אצלה קבוע, ואינו מסתלק משם, והוא הדקות שרוחא דשדי בגוה נמשך מבירור המלכים, הבירור השלם, והבן.

של בחי' מלכות עצמה שהוא המלך הז', כל שארית הבירורין מחלק המלך הז' הם שעדיין לא הובררו יען אינם חלקי המל' דאצילות עצמה אלא שהם בחי' נשמות ומלאכים וכל הנבראים^ה כי לא הובררו רק בחי' י"ס שבכל עולם מאבי"ע אך כל שאר הנבראים עדיין לא הובררו והם נבררים מדרגה אחר מדרגה עד שיושלמו ואז יבא משיח ב"ב: והיינו כי מכח הרוחא דשדי בגוה יש בה כח להוליד אך עדיין לא הושלמו כי לא הובררו והם נבררים בכל לידה ולידה^ו, מדר' גה אחר מדרגה עד ביאת משיח.

לפי זה נמצא שרוחא דשדי בגוה לא רק מבררת בירורין במלכים כפשוטו, אלא היא מבררת את שורש בחינת שז"ל, שמעתה אין מציאות של אור בלא כלי, כי הוא שורש של אור שנשאר בקביעות בכלי, ולכן מכח כך נמשכין עוד ברורין מדרגה אחר מדרגה עד ביאת משיח בבי"א.

^ד ועיין שם בלשם שהתבאר שהיה שבירת המלכים דזכר ושבירת המלכים דנקבה.
^ה ביאור נשמות ומלאכים וכל הנבראים, עיין יפה שעה אות ז', ושמן ששון אות י'.
^ו כלומר כל זוג זוג שנעשה.
^ז כמבואר בכל דיני כלים בטהרות.

ב"קול השון"
ישראל 073.295.1245
USA 605-313-6660

שיעורי מורינו
הרב שליט"א

« חדש

בקרוב!

280 עמודים

19 פרקים

דע את חלקך

ותן חלקנו

הדפסות חוזרות בחנויות הספרים

בחנויות בארץ

336 עמודים

18 פרקים

פני האב

עולמה הפנימי של אישה בימינו